

JEBRON INFO

MAANDELIJKS DIGITAAL INFOBLAD

December-Januari 2024-2025

JEBRON

2024-2025

Inhoud

- 02 AGENDA DECEMBER 2024 – JANUARI 2025
- 04 DE TEKST DIE PIETER DE WITTE RICHTTE TOT PAUS FRANCISCUS IN KOEKELBERG.
- 04 Het fascisme begint bij het verlangen naar een frisse start, een radicale breuk.
- 07 'Opinie - Anja Meulenbelt Kiezen voor 'het minste kwaad' was kiezen voor genocide
- 09 Israël-Palestina en het verbond van Abrahams kinderen. Hoe alle volken van de aarde worden gezegend
- 13 'Auto's in brand steken? Het wordt tijd om de selectieve verontwaardiging over geweld ter discussie te stellen'
- 14 Wat gebeurde er in Amsterdam? Tussen waarheid en Fake News
- 22 Wat als Jos D'Haese zijn overwinning met een Sovjet-vlag had gevierd?
"Roma Victrix!", is dat wel iets om mee uit te pakken?
- 23 Deze Ninovieter is niet meer zo fier als een gieter
- 24 Slavernij aan de Schelde
- 28 Waarom houden de rijkste Belgen zich zo stil? Misschien precies omdat zij níét bang zijn van de meerwaardebelasting
- 29 'Er was één mens zonder zonde. Voor al de rest is het ploeteren'

Jaarthema:

NIETS MENSELIJK IS DE BIJBEL (PSALMEN) VREEMD!

AGENDA DECEMBER 2024 – JANUARI 2025

Zondag 15 december om 10.30 uur in de Werfkapel

Derde zondag van de Advent. We houden halt bij het thema van Welzijnszorg rond Menswaardig wonen

We laten ons inspireren door een of twee van volgende Psalmen *73,74 en 78*, die ons confronteren met *de grote en kleine verhalen van de geschiedenis*

Vorbereid door groep 4

DINSDAG 24 DECEMBER Om 17 UUR **VIERING VAN KERSTMIS** in de WERFKAPEL.

Ook in deze Kerstviering laten we ons inspireren door de Psalmen 2 en 72.

**DE TEDERE REVOLUTIE VAN EEN KIND
ONMOGELIJK GEBOREN UIT EEN LIED VAN BEVRIJDING
dat de wereld in rep en roer blijft zetten
én vervullen van onverwoestbare hoop, soms toch!**

Deze viering wordt voorbereid en voorgegaan door de liturgiegroepen 1 en 3

Zondag 5 januari om 10.30 uur in De Werfkapel **NIEUWJAARSVIERING**

Tussen hoop en vrees bij het begin van een nieuw jaar: Psalmen 7, 6 of 10.

Vorbereid door groep 2

Na de viering heffen we het glas op het nieuwe jaar 2025

***Maandag 6 januari van 19.30 tot 21.45 uur** in De Mantel van Sint Maarten: **Bijbels leerhuis** waarin we onze zoektocht naar de bijbelse wortels van de christelijke/katholieke geloofsbelijdenis afronden.*

Zondag 19 januari om 10.30 uur in De Werfkapel

Over de binnen- en buitenwereld van de gelovige: Psalmen 91,98 en 102

Vorbereid door groep 4

Dinsdag 21 januari om 20 uur: **Dagelijks Bestuur** in De Mantel

Zondag 2 februari 10.30 uur in De Werfkapel. **Feest van Lichtmis** - De dynamiek van een spiritueel leven: Psalmen 25 en 27

Vorbereid door groep 3

***Maandag 3 februari van 19.30 tot 21.45 uur** in De Mantel van Sint Maarten: **Bijbels leerhuis** waarin we ons wagen aan de lezing en actualisering van de proloog van het Markusevangelie, dat beschouwd wordt als oudste evangelie.*

DE TEKST DIE PIETER DE WITTE RICHTTE TOT PAUS FRANCISCUS IN KOEKELBERG.

Heilige Vader,

Ik ben Pieter De Witte, gevangenisbezoeker in de Leuvense hulpgevangenis, tevens gehuwd en vader van drie kinderen. Ik ben blij en vereerd het woord tot u te mogen richten namens mijn goede collega's gevangenisbezoekers.

In ons werk worden wij aangespoord door de oproep van Jezus om naar de gevangenen toe te gaan. Wij ontmoeten hen in zeer penibele omstandigheden. De gevangenis is een plaats van isolement, frustratie en onzekerheid.

De vraag om barmhartig te zijn tegenover gedetineerden spoort ons daarom niet alleen aan om gevangenen te bezoeken. We willen ook een profetische kritiek richten tegen een destructief gevangenisstelsel en tegen de tendens in de samenleving om steeds grotere groepen mensen – plegers van misdrijven, mensen zonder verblijfsrecht, mensen met psychiatrische problemen – van hun vrijheid te beroven.

Tegelijkertijd – en dit is de moeilijkheid die wij voelen – lijkt barmhartigheid niet te volstaan. Het maatschappelijke verlangen naar een rechtvaardige straf en naar een veilige samenleving is een authentiek en rechtmatig verlangen. Van de gedetineerden zelf leren wij trouwens dat ze vaak geen barmhartigheid willen, maar vooral rechtvaardigheid.

Onze vraag is daarom: hoe moeten wij als christenen – en zeker als christenen die in de gevangenis werken – staan tegenover ons strafstelsel? Wij danken u van harte voor uw bezoek en kijken uit naar uw antwoord.

Het fascisme begint bij het verlangen naar een frisse start, een radicale
breuk.

David Van Reybrouck

Cultuurhistoricus, schrijver van onder meer Congo en Revolusi.

In De Standaard 7 november 2024

Als de democratie haar belofte op collectieve vooruitgang niet meer kan waarmaken, gaan mensen elders hun heil zoeken, schrijft David Van Reybrouck. Zelfs het perspectief van het fascisme lijkt dan aantrekkelijk en feestelijk.

Ik zit op een cargoschip op de Noordzee. Vanochtend schoot ik om halfzes wakker toen voorbij Vlissingen de motoren eindelijk voluit mochten gaan. Het gebulder uit de onderbuik van het schip leek in niets meer op het gezapige kabbelen op de Westerschelde van de uren voordien. Op mijn gsm zag ik dat ik nog altijd bereikbaar was. De nieuwssites die ik aanklikte, bevestigden wat ik al enkele weken vreesde en gisteren nog op Facebook uitdrukte. Het was niettemin een tweede keer ruw ontwaken in de kale kajuit.

De herverkiezing van Donald Trump komt niet uit de lucht vallen en past in een trend die we de laatste jaren overal zien, de terugkeer van een rancuneuze, masculiene, autocratische, populistische en in simplismen grossierende politieke cultuur. De narcistische bullebak als leiders-figuur. Ressentiment als motor van persoonlijke ambitie en maatschappelijk project. Woede als waarde. Onbeschaamdheid als deugd. Stomp-zinnigheid als trots.

Wie denkt dat de zege van het trumpisme enkel en alleen toe te schrijven valt aan die ene, rare figuur van Donald Trump in dat ene, rare land dat Amerika heet, heeft het mis. Diezelfde Trump had in de jaren 60 of 70 geen schijn van kans gemaakt, ook niet bij de Amerikaanse kiezer. Maar vandaag boeken trumpiaanse types succes in tal van moderne democratieën. Dat komt deels doordat ze zijn stijl en recepten kopiëren, maar vooral doordat overal in de voorbije decennia een vruchtbare voedingsbodem is gegroeid voor dit soort retoriek en ideologie. Het onvoorstelbare van vannacht is volkomen voorspelbaar als je naar de platentektoniek van de geschiedenis kijkt.

Duffe praatbarak

Hoe totaal verschillend ze ook waren, het communisme en het fascisme die in het interbellum in Europa opgang maakten, boden een antwoord op het rampzalige falen van de parlementaire democratie. Communisten vonden verkozen parlementen bourgeois-instellingen uit de late 19de eeuw die alleen de belangen van de hogere middenklasse en de aristocratie verdedigden, met alle uitbuiting tot gevolg. Alleen de dictatuur van het proletariaat kon dat rechte trekken. Fascisten beschouwden parlementen als duffe, lamme praatbarakken voor onderling eindeloos bakkeleiende partijen die mijlenver stonden van de vitale levenskracht en de gezonde volkswil. Maar in de plaats van een bottom-up alternatief van arbeidersraden en landbouwerskolchozen kozen zij voor het top-downmodel waarbij de hoogste leider de belichaming van het ware volk moest voorstellen. De gevolgen kennen we.

Na de Tweede Wereldoorlog hield het Westen het communistische en fascistische experiment voor bekeken en besloot het terug te keren naar het oudere parlementarisme, met één belangrijk verschil: het vrije ondernemerschap moest veel meer aan banden worden gelegd dan in de late 19de en vroege 20ste eeuw het geval

was geweest. Het tijdperk van het 'democratische kapitalisme' was geboren, dat moeizame compromis tussen de volkswil en het vrije ondernemerschap, tussen de massa en de kassa. Het volk mocht om de zoveel jaar zijn vertegenwoordigers aanduiden via het algemeen stemrecht in vrije en eerlijke verkiezingen. Ondernemers behielden op hun beurt de vrijheid om te ondernemen, maar moesten verplicht regulier overleg plegen met afvaardigingen van hun werknemers. Het sociaal-economische overleg was geboren, het wilde kapitalisme werd aan banden gelegd. De kassa moest voortaan enigszins rekening houden met de massa. En via inkomstenbelastingen realiseerde de staat een redelijke herverdeling van de welvaart. De sterkste schouders droegen de zwaarste lasten, de zwakste schouders kregen een duwtje in de rug.

Dertig jaar ging dat goed. De trente glorieuses, de naoorlogse bloeiperiode van ruwweg 1945 tot 1975, brachten welvaart, voorspoed en vooruitgang, niet alleen voor de top van de samenleving, maar ook en vooral voor de basis. De generatie van mijn grootouders kreeg kansen die hun ouders nooit gehad hadden: een beter loon, een bescheiden huis, weekend, vakantie, ziektezorg, pensioen en bovenal een betere toekomst voor hun kinderen. Iedereen ging erop vooruit.

Blijf van mijn biefstuk!

Aan dat optimisme kwam een einde toen verschillende economen beweerden dat de belofte van het democratische kapitalisme - gezamenlijk voorwaarts! - veel goedkoper gerealiseerd kon worden als de markt een groot deel van de overheidstaken op zich nam. Moesten spoorwegen, postdiensten, telefoonmaatschappijen, rusthuizen, hospitalen, ziekteverzekeringen, banken en luchtvaartmaatschappijen allemaal wel in handen van de staat blijven?

Tal van overheden hadden er oren naar. De oliecrisis van de late jaren 70 dwong hen inmiddels op zoek te gaan naar minder dure alternatieven. Het neoliberalisme begon met de belofte van evenveel kwaliteit voor minder geld, maar wijzigde de verhoudingen fundamenteel: dertig jaar lang liep de markt aan de hand van de staat, maar vanaf de jaren 80 en 90 liep de staat steeds vaker aan de hand van de markt. De kassa kreeg meer te zeggen dan de massa. Openbare diensten kalfden af terwijl veel prijzen stegen. En hoewel de omzet aan de kassa jaar na jaar bleef groeien, ging de koopkracht van de massa er niet noemenswaardig op vooruit. Gevolg: een ongelijkheid die al dertig jaar toeneemt. De belofte van het democratische kapitalisme was een illusie geworden.

Het succes van het trumpisme in het Westen ent zich op die lange-termijnontwikkeling. Sinds de jaren 90 plukken steeds minder mensen de vruchten van de vooruitgang. De aanslagen van 2001 en de bankencrisis van 2007 brachten nieuwe vijanden onder- en bovenaan de maatschappelijke ladder: migranten, managers en ministers. De asielcrisis van 2015 gooide nog meer olie op het vuur: die van onder kregen nu ook nog eens alle steun van die van boven, klonk het. De klimaatjongeren van 2019 waren kennelijk ook nog eens te jong, te rijk, te slim, te vrouw en te boos om anderen de les te mogen spellen – dat ze het niet waagden aan biefstuk, benzine en Benidorm te raken! Sinds 2020 is het hek helemaal van de dam. De razendsnelle opeenstapeling van majeure crisissen – corona, Oekraïne, energiecrisis, inflatie, Nabije Oosten, overstromingen en bosbranden

– maakt een terugkeer naar de naoorlogse normaliteit volkomen onmogelijk. En voor steeds meer mensen ook volkomen onwenselijk.

Nukkige consumenten

Onderzoek na onderzoek heeft aangetoond dat overal in het Westen het enthousiasme voor de democratie verdwijnt. Al vijftien jaar lang kalft het vertrouwen af. Dat is tegelijkertijd dramatisch en niet verwonderlijk: als de democratie haar belofte op collectieve vooruitgang niet meer kan waarmaken, gaan mensen elders hun heil zoeken. Als betekenisvolle inspraak van de massa het keer op keer moet afleggen tegen de stille macht van de kassa, hoeft het niet te verbazen dat steeds meer mensen afhaken.

Wie burgers herleidt tot kiezers, krijgt nukkige consumenten. Onze samenlevingen zijn ten diepste verdeeld tussen mensen die vinden dat er nog enigszins naar hen geluisterd wordt en mensen die die hoop hebben laten varen, tot er een verlokkelijk alternatief langskomt. Naarmate die laatste groep groter wordt, sterft de democratie langzaam af. Een goede vriendin die journaliste is, appte mij vorige week dat ze naar fatalisme begon te neigen: "Ik kan het bijna niet meer bedwingen. Als je ondanks alles wat bekend is op een fascist stemt, dan heb je ook recht op fascisme." Ik vrees dat het nog veel erger is. Blijkbaar hebben veel mensen er gewoon wel zin in. Het fascisme begint niet uit onwetendheid voor de gevolgen, maar uit verlangen naar een radicale breuk, een frisse start, schoon schip. Kennelijk voelen veel mensen zich zozeer belazerd door het huidige systeem dat het perspectief van een volslagen brutaal alternatief, hoezeer het ook aan elkaar hangt van de leugens en loze beloftes, hoezeer het ook afkomstig is van een veroordeelde crimineel die de belichaming is van het neoliberale verraad aan het democratisch kapitalisme, aanlokkelijk en feestelijk lijkt. Net zoals in 1933.

Opinie -Anja Meulenbelt

Kiezen voor 'het minste kwaad' was kiezen voor genocide

Voor de zoveelste keer verkondigden onze mainstream politici en media hun hoop dat Amerikaanse kiezers voor 'the lesser evil' zouden kiezen. Anja Meulenbelt: "In dit mantra kun je alleen geloven als de dood van alle Palestijnen die nu zijn omgekomen wordt gezien als 'minder kwaad'. Is het erg dat Trump nu aan de macht komt? Ja, dat is erg, maar het wás al erg."

De Wereld Morgen donderdag 7 november 2024

Donald Trump heeft gewonnen. Is dat erg? Dat is erg. Maar mijn mening was al bekend: Kamala Harris zou ook erg geweest zijn, nauwelijks minder erg, als je de genocide in

Palestina tenminste niet wegschuift als buitenlands nieuws waar wij niet zo veel mee te maken hebben.

Wat echt verschrikkelijk is, is dat een enorme meerderheid in de VS nog steeds niet wil begrijpen dat imperialistisch Amerika historisch gezien nog steeds aan de verkeerde kant van de geschiedenis staat.

Imperialistisch Amerika staat nog steeds aan de verkeerde kant van de geschiedenis. De VS, die bestaat uit migranten, en nu nieuwe migranten als binnendringende profiterende gelukszoekers wil zien (net als Nederland trouwens), de VS die nog steeds niet werkelijk onder ogen kan zien dat hun heerszuchtige land bestaat bij de gratie van een gigantische genocide van de oorspronkelijke bevolking, de VS die een groot deel van hun (niet eerlijk verdeelde) rijkdom te danken heeft aan eeuwen slavernij van andere volken, die VS durft zichzelf nog steeds te zien als toonbeeld van westerse beschaving. Op Mondoweiss staat een artikel van Nada Elia¹ [On vote shaming, and lesser evils](#) waarin ze verklaart waarom ze niet op Harris heeft gestemd (en ook niet op Trump uiteraard). Ze gelooft niet in de belofte van 'het minste kwaad'.

De VS, onder de leiding van Biden en Harris, hebben sinds 7 oktober 2023 het onvoorstelbare bedrag van [22,76 miljard dollar](#) in militaire ondersteuning naar Israël gestuurd. En dat, schrijft Nada, terwijl er in eigen land een crisis is aan daklozen, en de meeste Amerikanen één doktersrekening verwijderd zijn van faillissement. Dus ja, ook dit astronomische bedrag dat is besteed aan een genocide elders gaat ons aan, zegt ze. Maar dat is het niet alleen. Het gaat ook om de verloren gegane ethiek: wie zoals zij voor beter onderwijs, tegen seksueel geweld, voor het behoud van de planeet is, kan niet anders dan ook het onrecht meenemen dat de Palestijnen wordt aangedaan.

Aan een genocide is echt niets feministisch

Veel Harris-fans zagen haar als een feministe, omdat ze in bepaalde mate opkomt voor reproductieve rechten zoals abortus. Bij de bureaus van Nada stond een bord in de tuin met *'stem alsof het leven van je dochter er vanaf hangt'*, waarmee gesuggereerd wordt alsof de levens van Palestijnse vrouwen er niet toe doen bij het stemmen op een presidentskandidaat die miljarden besteedt aan een genocide.

Aan een genocide is echt niets feministisch.

Ook heeft [Harris meegedaan](#) aan de leugens over de Palestijnse misdaden, waaronder juist de beschuldiging van seksueel geweld tot de verbeelding sprak. Ook al is er bij al het onderzoek dat heeft plaatsgevonden géén bewijs gevonden dat Hamas zich schuldig heeft gemaakt aan systematisch seksueel geweld.

En Harris is kennelijk vergeten dat deze beschuldigingen wel erg rijmen met de traditionele beschuldigingen destijds aan zwarte mannen die witte vrouwen zouden hebben verkracht, die leidden tot publieke lynchpartijen.

Ging dit over het redden van vrouwen of ging dit over de puurheid van het witte 'ras'?

Mensen die zichzelf progressief durven noemen, maar zich niet verzetten tegen de genocide, zouden zich moeten schamen

Harris noemde de [moord op Nasrallah](#) rechtvaardig. De moord waarvoor vier flatgebouwen werden gebombardeerd, met honderden doden, tegen het internationale recht, was kennelijk niet in strijd met haar bewering dat ze vóór de bescherming van burgers was.

Of lukt het haar niet, net zo min als Netanyahu, om Arabische, islamitische of Palestijnse mensen te zien als burgers?

En over de vrijheid van meningsuiting. Onder het nu afgelopen Biden-Harris-regime zijn ettelijke pogingen geweest om censuur en afstraffing in te zetten tegen Amerikanen die kritiek uiten op Israël en de Amerikaanse medeplichtigheid.

Dus is het erg dat Trump nu aan de macht komt?

Het was al erg.

Nada deed niet mee aan het mantra dat het belangrijk was om te kiezen voor het 'mindere kwaad'. Daar kun je alleen in geloven als de dood van alle mensen die nu zijn omgekomen geldt als 'minder kwaad'. Mensen van mindere waarde dus.

Nada verklaart dat mensen die zichzelf progressief durven te noemen, maar zich niet verzetten tegen de genocide, zich zouden moeten schamen.

Ik ben het met haar eens.

Israël-Palestina en het verbond van Abrahams kinderen Hoe alle volken van de aarde worden gezegend

Gerhard Scholte Gerhard Scholte - 25 september 2024

“De regelmatige confrontatie met nieuws uit Israël en Palestina, weegt niet zelden zwaar op de depri-kant van mijn gemoed. Ik zal zeker niet de enige zijn. Er gaat tegenwoordig geen dag voorbij of in allerlei (sociale) media wordt weer melding gemaakt van schending van mensenrechten.” In dit artikel, een samenvatting van een overweging die hij eerder hield in de Dominicus in Amsterdam, wil Gerhard Scholte inzoomen op het Bijbelse verhaal van Vader Abraham en zijn kinderen. “Geen beloofd land zonder sociale gerechtigheid.”

Toespraak Dominicusgemeente 25 augustus 2024. 'Abrahams Kinderen' <https://dominicusamsterdam.nl/kijk-terug/>.

Bijbelteksten: Genesis hfd.12 en 17. Jesaja hfd. 43 en 55. Jeremia hfd. 7 en 11. Mattheüsevangelie hfd. 3 en 25. Lukasevangelie hfd 4. Johannesevangelie hfd. 1 en 8.

De hele crisis rondom Gaza en de Westelijke Jordaanoever vindt in het verhaal van Abraham een van de voornaamste argumenten: namelijk dat het land Israël ooit door God zelf is beloofd aan de 'aartsvader van de Joden' Abraham. Zelfs het onrecht jegens de Palestijnse inwoners van Gaza en de Westoever wordt daarmee gerechtvaardigd of minstens vergoelikt: God zelf gaf het land aan de Joden, het ware nageslacht van Vader Abraham!

Wat ik citeer, is helaas exemplarisch voor het gemak waarmee vele mensen van de kerk volautomatisch de kant kiezen van Israël tegenover de Palestijnen

Die gedachte dat de Joden een uniek recht hebben op het Land, als enige ware erfgenamen van Abraham, kwam ik onlangs weer tegen in het nieuwe boek van de Palestijnse christentheoloog Mitri Raheb, *Decolonizing Palestine* (Orbis Books, 2023). Raheb schrijft:

Ik nam als bijna dertigjarige deel aan een lezingenserie aan de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem. Dat was eind jaren tachtig. Ik was een van de sprekers. Na afloop van mijn bijdrage betrokken we de studenten in een dialoog met de focus op Christelijke theologie in een Palestijnse context. Aanwezig was ook een Duitse hoogleraar Systematische theologie, de bekende Friedrich W. Marquardt, die naar voren kwam en mij voor het front van alle studenten toesprak: Geachte Mitri Raheb, u staat God in de weg...! En hij vervolgde: Als ik u was, zou ik mijn koffers pakken en emigreren. En dit land aan zijn rechtmatige eigenaren, de Joden, overlaten." (Vrije weergave van mij, citaat op pagina 29).

Het citaat is helaas exemplarisch voor het gemak waarmee vele mensen van de kerk, ja veel van mijn eigen collega's, volautomatisch de kant kiezen van Israël tegenover de Palestijnen in de huidige wrede wrange crisis. In het voorbeeld van Mitri Raheb, is dat uitermate schrijnend. Hoe Marquardt, de beroemde Duitse theoloog, de toen 28-jarige Raheb op autoritaire wijze toevoegt: 'Meneer Raheb, u staat de God van de Bijbel in de weg! Ik zou maar emigreren als ik u was.' Hoe vernederend moet dat zijn geweest voor de jonge Raheb.

En dan te weten dat de familie van Mitri Raheb al eeuwenlang in de buurt van Bethlehem woont, op de huidige Westelijke Jordaanoever, een eeuwenoude familie van Christenen welteverstaan. Raheb is dus een Arabisch Palestijns Christen. Dat blijkt een verwarrende woordcombinatie: als hij zich voorstelde tijdens een theologische conferentie in het Westen of de VS, kreeg Raheb nogal eens de vraag gesteld: Oh u bent christen... Maar u bent toch Arabier?! Wanneer bent u dan bekeerd?

Maar om welk land gaat het precies? Gaat het echt exclusief en alleen om Israël?

De vooronderstelling was kennelijk dat hij als Arabier wel een moslimachtergrond zou hebben. Maar het Arabische christendom is geen recente uitvinding. In feite was het Arabische christendom er eerder dan de Islam (ontstaan begin zevende eeuw!). Maar ook daarvoor al waren er Arabische christenen aanwezig in het Midden-Oosten. En die kenden waarschijnlijk weer diepe verwantschap met de bewoners in het land ten tijde van Jezus zelf.

Bij de bewering dat de Joden en alleen de Joden recht hebben op het land van Israel, zijn al vaak grote vraagtekens gezet. Niet in de laatste plaats door Joden zelf. En overigens ook door tal van Bijbelschrijvers. En juist daarop wil ik nu de schijnwerper zetten. Ik

schets met een aantal teksten[2] een hoofdlijn van de bijbelse betekenis van het Verbond dat God met Abraham sloot.

Wat is het doel en wat is de inhoud van het verbond, en hoe krijg je deel aan dat verbond? Hoe word je een 'kind' van dat verbond, zoals het heet.

We weten uit de bredere Abrahamverhalen dat hij zich uit de natuurlijke verbanden van zijn leven wist los geroepen. "Ga op weg naar het Land dat ik je zal laten zien! Weg uit je Moederland, weg uit je Vaderhuis, weg uit de vertrouwde verbanden van je familie en je cultuur, en ga op weg naar 'het land dat ik je zal laten zien'. Het land van Gods visie, Gods visioen."

En daarover gaat dan het verbond van God met Abraham: Als jij op mij vertrouwt, zal ik je dat bewoonbare, beloofde land binnenleiden. Jij zult iedereen om je heen zegenen met dat visioen.

Maar om welk land gaat het precies? Gaat het echt exclusief en alleen om Israël? Of is de conclusie veeleer gerechtvaardigd dat Abraham tot een zegen zal zijn voor heel de aarde. En is de aarde dus dat land van belofte. Gelijk aan het Koninkrijk Gods in het Nieuwe Testament. Het is immers Abrahams bestemming dat in hem álle volken van de héle aarde zullen worden gezegend.

Dan de inhoud. Bij de profeet Jeremia krijgen we helder zicht op de inhoud van het verbond. Wat wordt er van de verbondspartners gevraagd? Ik citeer Jeremia: Huis van Israël, huis van Juda, verbreek mijn verbond met jullie vaders niet. Maak het weer goed, door metterdaad recht te doen tussen een mens en zijn naaste. Door te stoppen met het onderdrukken van de vreemdeling en vluchteling, Door wees en weduw, door de zwaksten in jullie midden te beschermen! Dan, ja dán zal ik jullie gerust laten wonen op deze plaats, op het stuk van de aarde dat ik jullie geven zal.

Geen beloofd land zonder sociale gerechtigheid

Concreter kun je niet omschrijven wat het Abrahamitisch verbond inhoudt. Het gaat om sociale gerechtigheid die kiest voor de verpauperde en kansloze mensen in het eigen land. Geen beloofd land zonder sociale gerechtigheid.

Ook in Mattheus komt dat verwijt ter sprake. Johannes de Doper verwijt zijn gesprekspartners dat ze 'zonder vruchten' die inhoud van het verbond der vaders waren vergeten. En dat ze desondanks beweren dat ze vanzelfsprekend Abrahams kinderen zijn. Ha, klinkt spottend zijn antwoord: God kan zich uit deze stenen nog makkelijker kinderen van Abraham maken dan van jullie! En hij vergelijkt hen met vruchtbomen die geen vrucht meer dragen en omgehakt kunnen worden. Vruchtbomen zijn dé symbolen van een leefbare aarde.

Noem ik tenslotte ook Jezus. Laat ik gewoon zijn mission statement eens voorlezen, die hij ontleende aan de profeet Jesaja (maar het had net zo goed Jeremia kunnen zijn): De Geest van de LEVENDE is op mij, want hij heeft mij gezalfd om goed nieuws aan de armen aan te brengen, hij heeft mij uitgezonden om bevrijding aan te zeggen aan gevangenen en aan blinden nieuw gezicht, om verdrukten uit de slavernij te bevrijden.

En dat lijkt weer sprekend op wat hij nog later te berde bracht: Dat, wat je aan de minsten van de mensen hebt gedaan, heb je aan mij gedaan. Ik was hongerig en je gaf me te eten, dorstig en je gaf me te drinken, ziek en je hebt me verzorgd, in het gevang en je hebt me bezocht.

Dat alles is geen toevalligheid. Dat precies is de inhoud van het aloude verbond tussen Abraham en God.

Nog even terug naar de Joodse claim op het land, ‘want zij zijn afstammelingen van Abraham en dus rechtens erfgenamen, eigenaren.’ Laat ik het nu even heel scherp zeggen: Bijbels gezien geeft het Joodse DNA, de bloedverwantschap met Abraham, geen enkel recht op het land!

Er is een veelbetekenend woord in het eerste hoofdstuk van het Johannes-evangelie: daar is sprake van ‘Gods kinderen’ – kinderen van het verbond – dat zijn zij ‘die niet uit bloed worden geboren’. Letterlijk staat er: Ze worden niet uit bloedlijnen geboren. Je hele genealogie of stamboom doet er voor God niet toe! Ook de Joodse genealogie niet. Holocaust-overlever Hayo Meyer (1924-2014) zei het zo: “Ben ik uit Duitsland verdreven om hun ‘Blut und Boden’-racisme, kom ik verdorie in Israël, waar eenzelfde theorie van Blut und Boden een rol moet gaan spelen?! Dat nooit! Dat nooit weer!”

Wat zou je van christelijke oecumenische gemeenschappen kunnen vragen, als bondgenoten in het aloude Abrahamitische Verbond? Dankzij Jezus zijn ook christenen immers Kinderen van Abraham, samen met de Joden en de Moslims. Ik noem drie punten.

Omdat het in Abrahams Verbond om gerechtigheid gaat, zullen wij alles eraan doen om het Internationale Recht te bevorderen en te steunen

Ten eerste: omdat het in Abrahams Verbond om gerechtigheid gaat, zullen wij alles eraan doen om het Internationale Recht te bevorderen en te steunen. Mensenrechten zijn een speerpunt in ons midden. Daarom nemen we uitspraken van het Internationale Hof van Justitie, uitermate serieus, en weigeren we ons te scharen achter hen die dat Hof niet serieus nemen. En hiermee samenhangend: de meest verschrikkelijke beelden die we met regelmaat vanuit Gaza te zien krijgen, zetten ons ertoe aan precies te willen weten wat er aan de inktzwarte zevende oktober vooraf is gegaan. We willen leren van historici aan Palestijnse kant, en aan Israëlische kant, wat daarvóór is gebeurd, wat de aanleiding ertoe gaf.

Ten tweede: omdat Abrahams Verbond om barmhartigheid gaat, kennen we deernis met het huidige Israël: Hoe zouden wij niet (h)erkennen de grote angsten die vanuit de oude trauma's zijn opgekomen na de eeuwenlange vervolgingen en het laatst vanuit de vernietiging van Joden in de Holocaust. En we delen van harte de hoop op de bevrijding van gegijzelde kinderen en ouders en broers en zussen. Maar met vele overlevenden van de vernietigingskampen weigeren we om anderen de vernedering, vervolging en gewelddadigheden aan te doen, die de Joden is aangedaan.

Ten derde: omdat Abrahams Verbond om liefde en verzoening gaat, steunen we alle groepen die de vrede en samenwerking in gelijkwaardigheid zoeken binnen het ene land van de Rivier tot aan de Middellandse Zee. En ook in ons midden.

Auto's in brand steken? Het wordt tijd om de selectieve verontwaardiging over geweld ter discussie te stellen'

Column van Martha Balthazar – Knack 13 november 2024.

'Protesteren is goed, maar moeten we niet ergens een grens trekken? Het is toch niet oké dat mensen auto's in brand steken?' In een recent debat over het recht op protest kregen de panelleden, onder wie ondergetekende, die vragen voorgelegd.

Er waren heel wat activisten aanwezig, maar geen van hen had ooit al een auto in brand gestoken. De enige activisten die ik dat de laatste tijd wel heb zien doen, zijn de boeren. En hun protest werd ernstig genomen. Hun 'rellen' in Brussel gaven nooit aanleiding om hen te ridiculiseren of af te schilderen als gevaarlijke gekken. Die reactie is steevast voorbehouden aan klimaatklevers, demonstranten pro-Palestina ('Hamassupporters') of recent nog de Gentse 'linkiewinkie elite'. Versta me niet verkeerd: ik wil hier niet met het vingertje naar de boeren wijzen, maar wel de selectieve verontwaardiging over geweld ter discussie stellen.

Ik vermoed namelijk dat mensen die aanstoot nemen aan geweld van actievoerders niet echt vredelievend zijn. Mochten ze geweld echt zo vreselijk vinden, dan zouden ze toch zién dat we in een wereld leven waar de politie ongestraft wegkomt met het doden van onschuldigen, waar op verschillende plaatsen volkerenmoord wordt gepleegd, waar de lijken zich opstapelen op de bodem van de Middellandse Zee en waar het ruïneren van de ecosystemen steeds meer slachtoffers maakt? Dan zouden ze zo kwaad worden van al dat geweld, zo verdrietig en radeloos, dat ze de eersten zouden zijn om de straat op te gaan en auto's in brand te steken.

In de pers ben ik de laatste weken enkele keren 'gevaarlijk' en zelfs 'een terrorist' genoemd. Je wilt jezelf dan verdedigen en uitroepen dat je nog nooit een vlieg kwaad hebt gedaan en alleen pleit voor meer rechtvaardigheid enzovoort, enzovoort. Maar als je op die manier je 'onschuld' moet bewijzen, trap je in de val, vrees ik, en ga je je woorden en daden wikken en wegen om hen geen gelijk te geven, met hun willekeurig veranderende definitie van geweld.

Liever wil ik in mijn eigen waarheid staan. Ik hoop iemand te zijn die zich niet neerlegt bij het onrecht dat de machten, met hun patent op geweld, veroorzaken. Ik kijk op naar mensen die zich daartegen verzetten, met hun diverse, magische, wonderlijke, soms

pittige vormen van protest. Als dat tegenstribbelen mij gevaarlijk maakt, dan ben ik dat graag.

Wat gebeurde er in Amsterdam? Tussen waarheid en Fake News

De Wereld Morgen 10 november 2024

Hoe we het wel over voetbal kunnen hebben maar niet over genocide

Er is momenteel een genocide gaande: in Gaza worden kinderen dood gebombardeerd en levend verbrand. Tegelijkertijd wordt hier in Amsterdam een voetbalwedstrijd gespeeld tussen Maccabi Tel Aviv en Ajax, waarbij Israëlische supporters vrolijk naar de stad komen om hun team aan te moedigen. Hun aanwezigheid leidde tot conflict – gek, hè?

“Het recht om je veilig te voelen in de stad delft het onderspit voor Israëlische voetbalsupporters”, zei het Amsterdamse raadslid Daan Wijnants van de VVD. Hij uitte hiermee kritiek op de manier waarop de wedstrijd tussen Maccabi Tel Aviv en Ajax was georganiseerd.

En inderdaad, het is toch te bizar voor woorden? Er is dan wel een genocide gaande, maar mensen uit het land dat die genocide uitvoert zouden hier toch gewoon gezellig een potje voetbal moeten kunnen kijken. Is dat nu echt te veel gevraagd?

Ook de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema leek niet te verwachten dat deze wedstrijd tot conflicten zou kunnen leiden: volgens haar staan de supporters van de Israëlische voetbalclub Maccabi Tel Aviv namelijk niet bekend als risicovol (wat trouwens niet waar is).

Toch besloot burgemeester Halsema de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) te vragen om een extra dreigingsinschatting. “Dit deed zij vanwege de ‘spanningen’ door de oorlog tussen Israël en Hamas en omdat op de dag van de wedstrijd Ajax-Maccabi ook de Kristallnacht-herdenking uit 1938 plaatsvond in de Portugese Synagoge in Amsterdam”, schrijft de NOS.

De NCTV concludeerde echter dat er geen concrete dreiging rond de wedstrijd en de supportersgroepen zou zijn. Dus, zo werd er waarschijnlijk gedacht, het zou wel goed zitten.

Maar het zat dus niet goed.

Begrijpen we hoe het voelt wanneer familieleden of kennissen zijn doodgebombardeerd?

De ‘spanningen’ door ‘de oorlog tussen Israël en Hamas’ — ik vind niet dat dit woord de ernst van de situatie dekt. Begrijpen we wat dit woord moet betekenen? Begrijpen we hoe het voelt wanneer familieleden of kennissen zijn doodgebombardeerd door een land waarvan mensen nu naar een voetbalwedstrijd komen kijken?

Hoe dan ook, de dreigingen werden ingeschat, de keuzes gemaakt, en het ging mis. Natuurlijk ging het mis. “Woensdagavond en -nacht vonden er wederzijdse confrontaties plaats tussen supporters van Maccabi Tel Aviv en tegenstanders van de Israëlische supporters”, schrijft NOS.

Ik lees het bericht en vraag me wederom af of we eigenlijk wel begrijpen wat er aan de hand is. Ik zie geen verschil in de berichtgeving over deze confrontaties en andere confrontaties van voetbal supporters, waarbij het conflict ontstaat tussen de supporters van club X en de supporters van club Y. Begrijpen we wel dat dit om meer gaat dan alleen een voetbalwedstrijd?

Begrijpen we als samenleving het verschil tussen iets wat meer is dan de vraag of de bal wel of niet in het doel is gerold? Namelijk een genocide die nu aan de gang is en waar helemaal niks tegen wordt gedaan.

En ja, dan kunnen we wel met onze ‘neutrale bril’ op, in onze veilige kringen, tegen elkaar zeggen: “Ja, maar het is ook erg dat ze dan zus of zo doen, en waarom daag je dat dan uit, waarom protesteer je juist op die dag?” En “Ja, ik snap wel dat ze zich dan zo voelen... en ja maar, en ja maar...”

Ik vraag me af wat jij zou doen als jouw volk wordt uitgemoord, en de mensen uit dit land hier een voetbalwedstrijd komen kijken en ondertussen over de straten schreeuwen: “Dood aan de Arabieren”, “moge je dorp branden”, “het Israëlische leger zal winnen”, “neuk de Arabieren”.

Ik denk dat we als samenleving goed moeten kijken waar we wel en niet verontwaardigd over zijn. Waar we ons wel in kunnen leven en waar niet. We kunnen ons inleven in de voetbal supporters van het Israëlische team, maar niet in de Palestijnse kinderen, vrouwen en mannen die worden afgeslacht of met hun kennissen en landgenoten.

Als we zouden begrijpen, echt zouden begrijpen wat er gaande is, zouden we ons focussen op de vraag waarom Israëlische supporters überhaupt naar Nederland mogen reizen en nog meedoen in de Europa League, terwijl ze betrokken zijn bij een genocide. Dan zouden we ons focussen op de vraag waarom er überhaupt zoveel aandacht is voor een potje voetbal, in plaats van voor de genocide, en hoe we die kunnen stoppen.

Hoe media en politici van genocidair hooliganisme een ‘pogrom’ maken

In lijn met het narratief dat 7 oktober 2023 een dogmatisch startpunt zou zijn zonder context of geschiedenis dat de genocide in Gaza goedpraat, hebben mainstream media en politici incidenten na de voetbalmatch Maccabi-Ajax als geïsoleerd ‘feit’ geselecteerd. Lees hier de context en de geschiedenis die de met de genocide in Gaza collaborerende media en politici u meenden te mogen besparen.

Mouin Rabbani is Palestijns-Nederlands analist, gespecialiseerd in het Midden-Oosten en de Palestijnse kwestie. Hij ging kijken naar de feiten voor én na de match Maccabi-Ajax. Zijn analyse is niet zomaar een nuancering van de mainstream-berichtgeving. Uit deze samenvatting blijkt dat de mainstream kadering een volledige omkering was van wat zich echt heeft afgespeeld. Daders werden slachtoffers. Racistisch voetbalhooliganisme werd een ‘pogrom’. (nvdr).

Al meer dan tien jaar weigeren voetbalorganisaties FIFA, de Internationale Federatie van Voetbalbonden, en UEFA, de Unie van Europese Voetbalbonden, consequent om de Israëlische Voetbalbond (IFA) en individuele Israëlische voetbalclubs te schorsen of uit te sluiten.

De Palestijnse Voetbalbond (PFA) heeft herhaaldelijk formele verzoeken ingediend bij FIFA en UEFA om dit te doen. Daarnaast hebben verschillende activisten en fans, via de campagne Red Card Israeli Racism (Rode kaart Israëlisch racisme) deze organisaties opgeroepen om maatregelen tegen de IFA te nemen.

De oproepen om sancties tegen Israëlische voetbalteams te nemen, zijn gebaseerd op meerdere argumenten:

Israël is een institutioneel racistische staat en hoort hetzelfde behandeld te worden als Zuid-Afrika ten tijde van de apartheid (geschorst door FIFA in 1961) en Rhodesië (geschorst in 1970);

De IFA omvat clubs gevestigd in de illegale koloniale nederzettingen in de Palestijnse gebieden; de IFA discrimineert Palestijnse clubs;

IFA-teams benadelen Palestijnse spelers;

Israël verhinderde in 2019 de finale van de PFA-beker door het Rafah-team uit Gaza te verbieden naar de Westelijke Jordaanoever te reizen om tegen Balata FC te spelen;

Israël heeft Palestijnse spelers gedood en verminkt;

Israëlische clubs tolereren racistisch en genocidaal gedrag van supporters;

meer recentelijk pleegt Israël genocide tegen Palestijnen in de Gazastrook, waarbij vele Palestijnse spelers, officials en medewerkers zijn omgekomen.

De verzoeken van de PFA waren niet alleen gebaseerd op algemene beginselen of internationale mensenrechtenverdragen, maar ook en vooral op de eigen regelgeving van FIFA en UEFA, die het soort gedrag waar Israël, de IFA, en diverse IFA-teams zich schuldig aan maken, expliciet verbieden.

Telkens hebben FIFA en UEFA de eisen van de PFA en de campagne Red Card Israeli Racism afgewezen, met het argument dat sport en politiek niet vermengd mogen worden.

Op basis van datzelfde principe – namelijk dat sport en politiek strikt gescheiden moeten blijven – werden teams en spelers beboet en bestraft die solidariteitsbetuigingen voor de Palestijnen uiten of symbolen tonen zoals de Palestijnse vlag.

De Schotse ploeg Celtic Glasgow, die zich sterk identificeert met de Palestijnse zaak, is hiervan het meest opmerkelijke voorbeeld. In 2014 kreeg de club een boete van 16.000 pond (18.070€) nadat fans de Palestijnse vlag toonden tijdens een Champions League-wedstrijd tegen KR Reykjavik uit IJsland.

In 2022 kreeg Celtic een boete van GBP 8.619 (10.383€) nadat fans honderden Palestijnse vlaggen toonden tijdens een wedstrijd tegen het Israëlische Hapoel Be'ersheva.

Celtic-supporters zamelden toen niet alleen het volledige boetebedrag in, maar brachten een zes-cijferig bedrag samen dat snel werd geschonken aan verschillende Palestijnse liefdadigheidsinstellingen.

Ook individuele spelers werden gesanctioneerd. Een voorbeeld hiervan vond plaats in januari 2024, toen de Aziatische Voetbalconfederatie de Jordaanse speler Mahmoud Al-Mardi beboette voor het tonen van de slogan Palestine is the Cause of the Honourable op zijn onderhemd na een doelpunt tegen Maleisië tijdens de Asian Cup.

FIFA's standpunt over de strikte scheiding tussen sport en politiek is theoretisch verdedigbaar, maar wordt nooit consequent toegepast. Supporters van Ajax, de Nederlandse club die op 7 november Maccabi Tel Aviv ontving voor een Europa League-wedstrijd, zwaaiden routinematig met grote Israëliëse vlaggen ter ondersteuning van hun team, zonder enige interventie. Pas toen supporters van tegenstanders als reactie Palestijnse vlaggen begonnen te tonen, grepen de voetbalautoriteiten in en verboden ze beide symbolen.

De hypocriete façade van FIFA en UEFA

Belangrijker is echter dat de redenering van FIFA en UEFA uiteindelijk een hypocriete façade bleek. Binnen enkele dagen na de Russische invasie van Oekraïne in februari 2022 schorsten FIFA en UEFA de Russische Voetbalbond en alle Russische voetbalclubs. Dit beslissingsproces duurde minder dan een week, terwijl solidariteit met Oekraïne openlijk werd aangemoedigd.

De laatste PFA-aanvraag bij FIFA om Israël om verschillende redenen te sanctioneren werd ingediend in mei 2024 en werd gesteund door onder andere de Aziatische Voetbalconfederatie. FIFA-voorzitter Gianni Infantino zorgde ervoor dat zijn organisatie trager reageert dan het Internationaal Strafhof (ICC).

Na maanden talmen en zelfs weigeren om het PFA-verzoek op de FIFA-agenda te plaatsen, kondigde Infantino in oktober 2024 aan dat een onderzoek zou worden gestart om de eis van de PFA te beoordelen, zonder echter een einddatum aan te kondigen. Als hij destijds hetzelfde had gedaan in reactie op de Russische invasie van Oekraïne, zou hij sneller ontslagen zijn dan je 'Infantino is een propaganda-instrument' kunt zeggen.

Een verzoek van pro-Palestijnse bewegingen om te protesteren bij de Johan Cruijff Arena op de dag van de wedstrijd werd afgewezen door de Amsterdamse gemeente en politie, die de activisten beval op enige afstand van het stadion te demonstreren. Dit protest verliep zonder incidenten

In deze context, en gezien de lange en welbekende reputatie van de Maccabi Tel Aviv-aanhang voor ongegeneerd racisme, probeerden pro-Palestijnse activisten de wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv op 7 november te laten annuleren.

Na de voorspelbare mislukking om dat gedaan te krijgen, kondigden deze activisten aan dat ze zouden protesteren bij de Johan Cruijff Arena op de dag van de wedstrijd. Ook dit verzoek werd afgewezen door de Amsterdamse gemeente en politie, die de activisten beval op enige afstand van het stadion te demonstreren. Dit protest verliep zonder incidenten.

Het geweld dat de afgelopen dagen in het nieuws was, begon niet tijdens of na de wedstrijd, maar de dag ervoor en zelfs eerder. Enkele duizenden fans van Maccabi Tel Aviv waren naar Amsterdam afgereisd. In plaats van zich fatsoenlijk te gedragen of zich

te richten op supporters van de tegenpartij, richtten de Maccabi Tel Aviv-supporters hun pijlen op een andere doelgroep: Arabieren.

Niet alleen hebben de supporters van de Israëlische club een reputatie van genocidaal racisme. Hun motto is Dood aan de Arabieren, aangevuld met de kreet Moge je dorp branden. Veel van zij die naar Amsterdam reisden hebben het afgelopen jaar gediend in het Israëlische leger tijdens de genocidale campagne tegen de Palestijnen in de Gazastrook.

In de veronderstelling dat ze dezelfde vrijheden hadden als in Israël, begonnen ze in Amsterdam privéwoningen aan te vallen waar de Palestijnse vlag werd getoond uit solidariteit met Gaza. Ze mishandelden mensen met een Arabisch uiterlijk, waaronder een aantal Marokkaans-Nederlandse taxichauffeurs.

Ze beschadigden meerdere taxi's, waarvan er één volledig werd vernield. Ze provoceeden mensen met slogans als We zullen de Arabieren neuken, Fuck Palestina, Laat het IDF1 winnen om de Arabieren te neuken en Er is geen school in Gaza omdat er geen kinderen meer zijn.

Kortom, deze buitenlandse terroristen – gewapend met stokken, fietskettingen en diverse andere voorwerpen – raasden door het centrum van de grootste Nederlandse stad en onderwierpen de stad en haar inwoners aan een racistische terreur.

In dit verband meldt Asha ten Broeke² dat pro-Palestijnse activisten in chatgroepen dagen vóór de wedstrijd hun leden waarschuwden om geen keffiyehs, Palestijnse buttons of andere zichtbaar Palestijnse items in het openbaar te dragen omdat zulke mensen fysiek werden aangevallen en bespuugd door supporters van Maccabi Tel Aviv. De Amsterdamse politie liet hun geëerde Israëlische gasten over het algemeen hun gang gaan en greep niet in. Er zijn verschillende video's waarop politiewagens simpelweg langsgaan bij fysieke aanvallen en vergelijkbare incidenten, alsof aanvallen op bewoners door Israëlische bezoekers volstrekt normaal gedrag is.

In één incident dat Asha ten Broeke beschrijft en dat werd gefilmd, gooiden Israëlische hooligans een portie friet met mayo naar iemand en sloegen hem vervolgens in elkaar. De politie arresteerde de persoon die werd aangevallen.

Pro-Palestijnse activisten in chatgroepen waarschuwden dagen vóór de wedstrijd om geen keffiyehs, Palestijnse buttons of andere zichtbaar Palestijnse items te dragen omdat ze fysiek zouden worden aangevallen door supporters van Maccabi Tel Aviv

Naarmate de wedstrijd naderde, werden de Israëlische supporters naar het stadion begeleid door de Amsterdamse politie, een gebruikelijke praktijk in zulke omstandigheden, maar in dit geval waarschijnlijk versterkt gezien de brede veroordeling van Israëls genocide en de bijbehorende veiligheidsrisico's.

Onderweg bleven groepen Israëlische supporters zich gewelddadig gedragen, terwijl ze hun genocidale slogans riepen. De Amsterdamse politie, niet minder racistisch dan haar tegenhangers elders in Europa of het Westen, arresteerde niet één van de Israëlische hooligans.

Het vergt weinig fantasie om je voor te stellen hoe de politie-escorte zou hebben gereageerd op supporters van een Arabische club die door het centrum van Amsterdam

marcheerden, Dood aan de Joden hadden geroepen en iedereen met een keppel hadden aangevallen.

Eenmaal in het stadion, nog vóór de wedstrijd begon, verstoorden de Israëlische supporters vervolgens de minuut stilte voor de honderden doden door overstromingen in Valencia met luid gefluit, racistische leuzen en vuurwerk.

Bij het verlaten van het stadion, aangespoord door de 5-0 nederlaag van hun club tegen Ajax, gingen ze door waar ze eerder die avond mee waren gestopt. Ditmaal boden hun beoogde slachtoffers echter weerstand.

Volgens sommige bronnen was deze reactie voorbereid en georganiseerd, volgens andere was het spontaan. Waarschijnlijk was er sprake van beide.

In tegenstelling tot hun passiviteit bij de incidenten voor de match arresteerde de Amsterdamse politie ongeveer 60 Nederlandse verdedigers, maar geen enkele Israëli. Zij die de Israëlische hooligans tegemoet traden, werden meestal beschreven als hoofdzakelijk Nederlandse Marokkanen, waarbij verontwaardigde taxichauffeurs prominent aanwezig waren. Preciezer gezegd, het waren voornamelijk jongeren, veel Amsterdammers van Arabische afkomst, maar ook anderen.

In tegenstelling tot hun eerdere passiviteit sloeg de Amsterdamse politie nu wél toe, arresteerde ongeveer 60 Nederlandse verdedigers, maar opnieuw geen enkele Israëli. Allemaal werden ze op vier personen na werden vrij snel terug vrijgelaten.

Veel meer arrestaties worden de komende dagen en weken verwacht op basis van de CCTV-beelden en dergelijke. Maar ook die zullen geen enkele Israëli omvatten omdat zij Nederland al hebben verlaten en totale straffeloosheid genieten in Israël. In Israël spelen zij de heldhaftige slachtoffers, met de populaire en officiële goedkeuring van Israël en zelfs van westerse elites en media.

Ondanks de energieke steun van de Amsterdamse politie, ontdekten de Israëlische voetbalhooligans dat vuistgevechten in de straten van Amsterdam iets uitdagender zijn dan baby's afslachten in Gaza. Een aantal van hen werd in elkaar geslagen, vijf hadden ziekenhuisopname nodig. Allen werden de volgende dag ontslagen uit het ziekenhuis.

Op dit punt namen Kafka en Alice in Wonderland gezamenlijk het heft in handen. Zoals twitteraar @elydia35 het verwoordde, was dit "waarschijnlijk de eerste keer in de geschiedenis dat wereldleiders hun gedachten en gebeden richtten tot voetbalhooligans." Dit is op zijn minst een enorme understatement.

Vrijwel onmiddellijk begonnen westerse leiders en mediacommentatoren de gebeurtenissen te omschrijven als een pogrom. Niet aangericht door genocidale Israëlische hooligans, maar eerder tegen hen. Het leek in die versie wel of de politie aanvallen op de Israëli's aanmoedigde in plaats van Israëlische bendes door de stad te laten razen.

In plaats van dit alles correct te framen als een confrontatie tussen Israëlische hooligans en zij die hen opzochten, werd het getransformeerd tot een massale jacht op 'Joden'.

Genocide Joe (president Biden), die nog steeds volhoudt dat hij niet-bestaande beelden heeft gezien van onthoofde Israëlische baby's, vergeleek de door Israëlische

voetbalhooligans uitgelokte ongeregelheden in Amsterdam, met de opkomst van het nazisme en de voorfase van de Holocaust.

Hij was verre van alleen in dit opzicht. Het idee dat dit een antisemitische razernij zou zijn, niets anders, niets minder, werd onmiddellijk een dogmatische geloofsovertuiging. Met de herdenking van de Kristallnacht van 9-10 november 1938, een belangrijke mijlpaal op weg naar de Holocaust, slechts een paar dagen na deze incidenten, vlogen de vergelijkingen in hoog tempo.

Alsof het Joodse eigendommen waren geweest die werden vernield en gesloopt en niet die met Palestijnse symbolen of mensen van Arabisch uiterlijk. Selectieve verontwaardiging en selectieve veroordeling vierden wederom een triomf.

Isoleer een feit van zijn context en geschiedenis

Zoals Asha ten Broeke opmerkt, wordt in de reactie op de ongeregelheden in Amsterdam alles wat vóór het einde van de wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv is gebeurd eenvoudigweg genegeerd. Zelfs volgens de abominabele normen die de media het afgelopen jaar hanteerden met betrekking tot Palestina, bereikte de berichtgeving over Amsterdam nieuwe dieptepunten.

Een van de meest hysterische reacties was die van Nederlandse hardliner Geert Wilders, die in feite Nederland regeert, ook al zit hij zelf niet in de regering.

Wilders heeft deels een Indonesische achtergrond en werd tijdens zijn jeugd vanwege zijn uiterlijk vaak getreiterd door racistische klasgenoten. In plaats van te streven naar een samenleving zonder racisme, transformeerde hij zichzelf peroxide-blond en besloot hij zijn kwelgeesten te overtreffen door zelf de grootste racist te worden.

Na een korte periode gewerkt te hebben op een Israëliëse kibboets, waar hij niet beter werd behandeld dan andere werkers, werd hij bovendien een fanatiek zionist en Israëlië-adept. Zo houdt hij onder meer vol dat Jordanië Palestina is en juicht hij openlijk de Israëliëse geweldsacties tegen Palestijnen toe.

Na 9/11 vond Wilders zijn roeping en dat was islamofobie. Gezien de demografie van Nederland richtte zijn gif zich specifiek op Nederlandse Marokkanen, van wie hij graag het staatsburgerschap zou intrekken om hen te deporteren.

In 2016 werd hij zelfs veroordeeld door een Nederlandse rechtbank voor een uitspraak in 2014 waarin hij beloofde dat hij zou zorgen voor 'minder Marokkanen' in Nederland. Wilders is ideologisch gezien een erfgenaam van de Nationaal-Socialistische Beweging (NSB), de Nederlandse fascistische bloed-en-bodem-partij uit de oorlogsjaren die stelde dat men niet tegelijk Joods als Nederlands kon zijn.

De NSB werkte enthousiast samen met de nazi's tijdens de bezetting van 1940-1945, werd na de bevrijding verboden en zijn leiders zoals Anton Mussert en Rost van Tonningen werden geëxecuteerd of pleegden zelfmoord.

Wilders' rabiatische uitspraken bleken zelfs te veel voor de rechts-liberale VVD, die hem in 2004 uit de partij zette. Hij richtte daarna de Partij voor de Vrijheid (PVV) op, die geen politieke partij is in de gebruikelijke zin, maar eerder een persoonlijke vazalstaat met ondoorzichtige financiering die volledig onder Wilders' controle staat.

Wilders won de Nederlandse parlementsverkiezingen in 2023 dankzij zijn standpunten. Maar aangezien geen enkele partij ooit een meerderheid behaalt in de Nederlandse verkiezingen, moest hij een coalitie vormen met andere partijen.

Hun voorwaarde om zich bij zijn regering aan te sluiten was dat Wilders afzag van het premierschap (waar hij normaal recht op zou hebben), omdat hij te veel een beschamende schande zou zijn op het Europese en internationale toneel.

Wilders stemde toe en benoemde Dick Schoof, een voormalige chef van de inlichtingendiensten die vooral bekend staat voor het goedkeuren van illegale surveillance van bepaalde Nederlandse burgers, met name moslims.

Zelfs naar zijn eigen maatstaven bereikte Wilders een nieuw niveau van hysterische retoriek in reactie op de gebeurtenissen in Amsterdam. Een deel van zijn ideologisch project is om antisemitisme niet te presenteren als een Europees fenomeen dat naar het Midden-Oosten werd geëxporteerd, maar als een kernwaarde van de islam die door immigranten in Europa wordt geïmporteerd.

In plaats van één woord ter verdediging uit te spreken van Nederlandse burgers die gewelddadig werden aangevallen door Israëliische hooligans, sprak Wilders over “een pogrom in de straten van Amsterdam”, “moslims met Palestijnse vlaggen die jacht maken op Joden”, “een jodenjacht in Amsterdam” en tot slot “we zijn het Gaza van Europa geworden”.

Zijn oplossing is om “radicale moslims” te “ontnationaliseren” (hun staatsburgerschap in te trekken) en hen uit het land te zetten. Zijn retoriek over het heroveren van Nederland op “de islam” wekt de indruk dat hij op het punt staat Andalusië te heroveren en soortgelijke maatregelen op te leggen.

Wilders’ islamofobie is echter slechts een deel van het verhaal. Er spelen ook aanzienlijke binnenlandse politieke belangen. Hij heeft het onmiddellijke aftreden geëist van de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema, die eerder de GroenLinks-partij leidde, die alles vertegenwoordigt wat Wilders verafschuwt.

Hoewel zij het afgelopen jaar zeer getrouw pro-Palestijnse activisten onderdrukte en demoniseerde, ruikt Wilders bloed en is vastbesloten zijn portie rood vlees te innen. Hij heeft tevens de politie op volstrekt hysterische wijze aangevallen en de regering veroordeeld voor wat hij ‘een slappe reactie’ noemt.

Dit kan het best worden begrepen als Wilders’ poging om te nog verder te verankeren dat niet minister-president Schoof maar hij de touwtjes in handen heeft, en om macht en invloed op te bouwen over instituten onafhankelijk van enige formele regeringsautoriteit.

Dit is het handboek van de autoritaire leider, waarmee Wilders uiteindelijk hoopt de formele leiding van het land in handen te krijgen.

Om hun eigen machtsposities te behouden hebben Halsema, Schoof, coalitiepartners en andere doelwitten van Wilders’ toorn het narratief pogrom/Kristallnacht 2024 in feite overgenomen. Hoe deze interne machtsstrijd ook uitpakt, massale repressie van elk verzet tegen de acties van Israël in Nederland lijkt nu zo goed als zeker.

De tweet <https://x.com/MouinRabbani/status/1855427545262399585> van @MouinRabbani werd vertaald door Lode Vanoost. Titel en intro werd door hem geschreven.

Wat als Jos D’Haese zijn overwinning met een Sovjet-vlag had gevierd?
“Roma Victrix!”, is dat wel iets om mee uit te pakken?

Camiel Vanden Eynde (student Grieks-Latijn) in De Standaard 16 oktober 2024

Bij het overwinningsfeestje van Bart De Wever (N-VA) werd er gevierd met een aquila, de standaard die Romeinse legioenen bij zich droegen. “Roma Victrix”, riep hij uit. De Wever had de kiesstrijd in Antwerpen voorgesteld als de strijd tussen “Moskou” (de PVDA) – en “Rome” (de N-VA, dan wel hijzelf). Moskou, dat staat uiteraard voor de Sovjet-Unie, en de daarmee verbonden voedseltekorten, collectieve boerderijen, geheime politie, en wat dies meer zij. Rome staat voor ... Ja, waarvoor eigenlijk?

Stelt u zich eens voor dat Jos D’Haese zijn resultaat in Antwerpen had gevierd met een Sovjet-vlag. Ongetwijfeld hadden we dan een controversale gekregen van meerdere dagen of weken, waarbij De Wever in de eerste rij had gestaan om kritiek te uiten. Terecht: de Sovjet-Unie was verantwoordelijk voor enkele van de grootste misdaden van de 20ste eeuw.

Maar wat dat betreft moet het door De Wever zo geadoreerde Romeinse Rijk heus niet onderdoen voor de Sovjet-Unie.

Laten we dicht bij huis beginnen: Caesar onderwierp tussen 58 en 50 v.C. heel Gallië, waaronder ook onze contreien. Daarbij liet wellicht zo’n kwart van de Gallische bevolking het leven. In wat nu België is, roeide Caesar zowat de volledige stam van de Eburonen uit, een wraakactie voor een eerder geleden nederlaag tegen de Eburonen, geleid door Ambiorix. Verschillende historici gebruiken het (uiteraard moderne) begrip ‘genocide’ om enkele van Caesars acties tijdens de Gallische Oorlog te beschrijven.

Dat is maar een van de vele voorbeelden van de soms buitengewone wreedheid die de Romeinen aan de dag legden. Christenen waren het slachtoffer van zware vervolgingen aan het begin van de 4de eeuw; Christus zelf werd door de Romeinen dan weer gekruisigd, een straf die ze ook inzetten na de slavenopstand van Spartacus. Het is een erg pijnlijke en trage marteldood.

Dat alles neemt niet weg dat het Romeinse Rijk op veel mensen een grote aantrekkingskracht blijft uitoefenen, en daar is op zich niets mis mee. Natuurlijk heeft De Wever het recht om gefascineerd te zijn door het Romeinse Rijk, ik ben dat ook. Het is gemakkelijk om je te laten verleiden door de prachtige literatuur, de spannende

geschiedenis en de indrukwekkende bouwwerken. Maar interesse mag niet veranderen in blinde adoratie, en al helemaal niet in een bizar soort cosplay. Het is belangrijk om te onthouden dat al dat moois uiteindelijk het werk was van een extreem patriarchale en fundamenteel ongelijke maatschappij, waarvan de economie was gebaseerd op slavernij. Een maatschappij, bovendien, waarin de vader het recht had (en in gevallen van “misvormde” kinderen zelfs de plicht) om zijn kind voor dood achter te laten. Dat Bart De Wever dat als historicus niet inziet, is jammer.

Bijvoegsel door Paul De Witte: wie nog meer wil weten over de gruwel van het Romeinse Imperium moet er maar eens het allerlaatste bijbelboek op nalezen, namelijk de Apocalyps of Openbaring van Johannes. Ik raad de lezer vooral hoofdstuk 13 aan met als slotvers 18

Hier komt het aan op de wijsheid: wie kan denken moet het getal van het beest berekenen, want het is een getal van een mens; zijn getal is 666.

Deze Ninovieter is niet meer zo fier als een gieter

Luk Tas, Ninove in De Standaard 18 oktober 2024

Luk Tas houdt zijn hart vast voor wat de komende jaren zal gebeuren in zijn stad, Ninove. Maar hij geeft de hoop niet op.

Het hing in de lucht. Ik vreesde dat het zou gebeuren en ik hield mijn hart vast. Maar ik wist niet dat het zo snel zo erg zou zijn. Jawel, ik ben een Ninovieter. En ik had, dat weten vrienden, collega's en ex-lieven buiten onze stadspoorten, een haast onvoorwaardelijke liefde voor mijn stad en haar bewoners. Ik heb mijn stad altijd verdedigd tegenover de buitenwereld. Het is hier soms wat saai, maar er gebeuren leuke dingen, hier wonen echt wel fijne mensen, zei ik dan. Maar laten we eerlijk zijn. Hoe erg is het als je dat moet zeggen, laat staan tot in den treure moet herhalen? Waren wij niet de “Ninovieters kaffee-gieters”? Hippe barista's avant la lettre? Een roepnaam die we kregen omdat we gratis koffie gaven aan bedevaarders die onze stad doorkruisten. Hadden wij niet de middeleeuwse traditie om elke vreemdeling die de stad betrad via de Brabantse poort (op honderd meter van mijn deur) een glas wijn aan te bieden? Hoe open-minded waren die middeleeuwse Ninovieters, een stad op de grens van Brabant en Vlaanderen. Die oude gastvrijheid zijn we samen met het noorden kwijt. Enter de schandpaal, pek en veren. ;

Ik was een fiere Ninovieter. Tegen beter weten in. Ben ik nu beschaamd? Jazeker. Ik ben beschaamd over de hardcore Vlaams Blok-uitspraken die zonder gêne uit de donkere racismekelders van de jaren 80 en 90 worden opgediept en uitgesmeerd. Beschaamd over de hardheid en haat in de ogen van de gemiddelde Ninovieter die deze dagen een microfoon onder de neus geduwd krijgt. Rauwe, harde haat die strategisch werd gezaaid, gevoed, en nu volop wordt geoogst. En dat lijkt allemaal normaal.

Ben ik bang? Jawel. Niet van de nachtelijke gevaren in de stad (sorry, wij zijn een slaapstad, hier gebeurt 's nachts werkelijk niets). Maar wel van het ontwrichtende wij-zij-beleid en de gevolgen voor iedereen die niet tot de Forza-club behoort. Zeker voor iedereen die wordt gevisieerd vanwege zijn religie, huidskleur, achtergrond ... En rol maar met je ogen, maar een burgemeester verbindt en is er voor iedereen. Punt. De komende jaren hebben wij geen burgemeester meer.

De kiezer heeft altijd gelijk, is het adagium. Ben ik dan een slechte verliezer? Ja. Ik kan niet tegen het verlies van waardigheid, menselijkheid, respect voor de ander. Het zijn noodzakelijke ingrediënten die een maatschappij leefbaar maken. We zijn mens onder de mensen. Maar hier, in mijn stad, worden die basiswaarden van de samenleving doelbewust gesloopt.

Ik hou mijn hart vast voor wat nog gaat komen. En toch hoop ik dat we ooit weer een leuk stadje worden waar het voor iedereen, zonder onderscheid, gezellig is. We hebben geen keuze. Het is die hoop die doet samenleven.

Slavernij aan de Schelde

“Onze Europese waarden”, beletten niet dat wij met groot gemak de etterbuilen van slavenhandel en -arbeid laten kankeren. Dertig jaar na journalist Chris De Stoop, legt David Van Turnhout de gruwelijke mensenhandel bloot in de bouwbedrijven in Antwerpen aan de Schelde.

In De Wereld Morgen donderdag 29 augustus 2024

David Van Turnhout, 'Slavernij aan de Schelde', economische uitbuiting en mensenhandel in het hart van Europa, Manteau, 189 blz., 2023.

Slavernij: pilaar van onze welvaart

De slavernij heeft historisch gezien mede onze continenten gevormd: Europa, Afrika, Amerika en de Arabische wereld. Het is een steunbeer van de klassenmaatschappij in de lange, bloedige overgang van een feodale, prekapitalistische periode naar een kapitalistische.

Europa speelde hierin een eersterangs rol. Het veroverde de wereldzeeën. In augustus 1518 tekende keizer Karel V, de koning van Spanje, een decreet dat toeliet om voortaan tot slaaf gemaakten uit Afrika rechtsreeks naar het met veel geweld veroverde Noord-Centraal- en Zuid-Amerika te deporteren.

Het was het begin van de befaamde driehoekshandel tussen Europa, Amerika en Afrika. Naast de naakte uitbuiting speelde ook een legitimatie-ideologie: de 'kerstening' van 'heidense' 'wilde' gebieden en het racisme. Racisme is vaak de prelude tot slavernij.

Het legde de basis voor de primaire accumulatie van kapitaal en de economische en financiële macht van het Westen. Door de winsten werden in de daaropvolgende 350 jaar 11 miljoen Afrikanen als koopwaar vervoerd in broeierige, stinkende ruimen van West-Europese zeilschepen.

Minstens 2 miljoen Afrikanen stierven en werden als afval in de zee gegooid, en de overigen kwamen geradbraakt uit de zeilschepen na een lange oceaantocht. We spreken dan nog niet over de autochtone volkeren, tot slaaf gemaakten in eigen land, onder koloniale dwingelandij. Denk maar aan Belgisch Congo, waarin onze koninklijke familie een belangrijke rol had samen met een leger ambtenaren, missionarissen, bedrijven ... (cfr. de VRT-reportages Kinderen van de Kolonie).

Eén van de grote slavenhouders-dynastieën in Noord-Amerika waren de Britse kolonisten, voornamelijk in de katoenplantages (met bijvoorbeeld de Ladson-familie in South Carolina, Charleston), waarvan de huidige EU-Commissievoorzitter Ursula Von der Leyen een rechtstreekse afstammeling is.

De moderne slavernij bestaat. Het zijn geen herinneringen uit het verleden. Geen klassenmaatschappij – vandaag de globalistische – zonder slavernij. Internationale organisaties berekenden dat meer dan 50 miljoen mensen te maken hebben met één of andere vorm van slavernij.

Slavernij is verborgen misdaad

Moderne slavernij is een verboden misdaad. Elk land heeft er mee te maken. Je ziet ze op de vuilnisbelten in Azië, huishoudslavinnen bij de oliesjeiks in de Arabische wereld, op ambassades, slaven in de textiel- en mijnindustrie, de bouwsector (voetbalstadion in Qatar bijvoorbeeld), plantages. Ook in de “beschaafde” wereld van Europa. The Global Slavery Index van 2018 stelt dat de G20-landen jaarlijks voor zo’n 354 miljard dollar importeren aan producten die aan slavernij gelinkt zijn.

Het is dus niet moeilijk voor te stellen dat de slavernij in Vlaanderen ook bestaat. Het boek van David van Turnhout Slavernij aan de Schelde is er een nauwkeurig gedetailleerd relaas van.

‘Qatar Aan De Schelde’ is een documentaire over de arbeiders die werden uitgebuit op een werf van chemiereus Borealis in de Antwerpse haven, en hoe ze samen de strijd aangingen om hun rechten op te eisen.

Met de klassenmaatschappij floreert in Vlaanderen ook de moderne slavernij. Er kunnen vijf vormen van mensenhandel onderscheiden worden: seksuele uitbuiting, bedelarij, arbeid in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid, uitbuiting door het wegnemen van menselijke organen, het gedwongen plegen van misdrijven.

De auteur concentreert zich op de bouwactiviteiten die gepaard gaan met de nieuwe vestiging van het Oostenrijkse chemiebedrijf Borealis. Het produceert propyleen, in mensentaal, plastic als grondstof voor de auto-industrie, zorgtoepassingen, babyflesjes, speelgoed, waterleidingen, luiers, tampons, bouwmaterialen.

Voor de bouw van de gebouwen in Antwerpen pakt Borealis uit met het Italiaanse plan- en studie bureau Maire Tecnimont. Dit bureau maakt een monsterproject: een 1.470 wegende splijter die over zee vervoerd wordt en in Kallo, Linkerscheldeoever, aankomt.

Er moet een buizensysteem aangelegd worden met de nodige aansluitingen. Er zijn dus gespecialiseerde lassers nodig. Eén van de onderaannemers is Irem-Ponticelli, een joint venture tussen het Italiaanse lasbedrijf Irem en zijn Franse sectorgenoot Ponticelli.

Muhammed

In het boek wordt het verhaal van een Bengalese lasser, Muhammed gedetailleerd uitgesponnen. Zijn werkplek ging van Singapore, over Qatar, zijn thuisland Bangladesh naar Europa (Polen, Hongarije en Antwerpen). Het is één odyssee van uitbuiting. In Qatar werkte Muhammed via tal van tussenpersonen zes maanden lang op de luchtmachtbasis van het Amerikaanse leger. Daar presteerde hij zes dagen per week, tien uur per dag. Op het einde van de maand kreeg hij voor die 240 gepresteerde uren zo'n 2.500 rial (651 euro) uitbetaald, wat neerkomt op iets minder dan 3 euro per uur. Zijn familie verzocht hem geld op te sturen, maar daardoor hield hij amper iets over om van te leven.

Net als in Singapore sliep hij er met zeven anderen op één kamer, maar hier was het met de hygiëne en de veiligheid veel erger gesteld. Hij was er niets meer dan een moderne slaaf. Voor hem voelde het als veel erger dan een gevangenis, want daar krijg je tenminste eten, zonder erom te moeten bedelen. Voor sommige opdrachten zag hij zijn loon pas één jaar later of zelfs helemaal niet. Hij leidde een rotbestaan. (blz.35)

Borealis

Het schandaal van Borealis in Antwerpen kwam in 2022 aan de oppervlakte. Volgens de vakbonden gaat het om brutale uitbuiting en dat de sociale uitbuiting en mensenhandel op de Borealis-werf aantoont dat de bouwsector in België steeds verder aan het verrotten is. Volgens de vakbonden is het eigenlijk simpel: de multinational Borealis zou zelf de nodige verantwoordelijkheid moeten nemen, voor wat er op haar werf gebeurt. Grote multinationals wassen hun handen in onschuld als ze het werk uitbesteden aan onderaannemers en er in de keten iets misloopt. Terwijl ze goed weten wat er gebeurt. Als firma's als Borealis per uur 50 euro aan loonkosten betalen aan de onderaannemers, komt daarvan slechts 5 euro in het loonzakje van de buitenlandse arbeider terecht. De criminele mensenhandelaars lopen met de woekerwinsten weg. Het is een 'race to the bottom', zoals de vakbonden wereldwijd aanklagen.

Borealis is niet de enige, en ook de bouwsector niet. Dergelijke excessen kankeren in de transportsector, de vleesindustrie, de kledingsector, de kuissector. Grote winsten zijn voor een belangrijk deel in deze sectoren het resultaat van slavenarbeid en/of grote uitbuiting.

Bureaucratische doolhof helpt fraudeurs

Voor de regio Vlaanderen werken er op dit moment zo'n tien inspecteurs. Dat is een habbekrats en schrikt de slavendrijvers niet af.

Op politiek vlak kwam, lang voor Borealis in 2022, in 1994 de commissie mensenhandel tot stand. In de nasleep van het boek van Chris De Stoop over de sekshandel: "Ze zijn zo lief, meneer." Omdat de publicatie een sterke verwevenheid tussen de boven- en onderwereld suggereerde, was er in de publieke opinie een grote vraag naar gerechtigheid. Samen met wijlen Brice De Ruyver en de Brusselse strafrechtsspecialist Michèle Hirsch ontwierpen zij de basisstructuur van de commissie. Eén van de getuigen

was een rijkswachter die verklaarde dat een substituut-procureur-generaal uit Brussel betrokken was bij mensenhandel in de 'seks-industrie'.

Uit de commissie kwam een wetsontwerp (waarin strafrecht experte Michèle Hirsch een groot deel had). Het omschreef de bestraffing van seksuele uitbuiting en slavernij. Maar ook andere vormen van economische uitbuiting, gedwongen criminaliteit en gedwongen bedelarij vielen onder de noemer mensenhandel. De wet was pionierswerk, waarmee België een Europese gangmaker is geweest, voor de strijd tegen de mensenhandel.

De wet gaf een boost aan de vervolging van slavenhandelaars. De politie, bijvoorbeeld, organiseerde een gecoördineerde inval in Chinese restaurants tijdens operatie Sluis. In BASF werd ook mensensmokkel vastgesteld.

Wat aanvankelijk positief was, verzandde in de loop van de jaren. Zo kaartte Ben Segers (Vooruit) in 2020 aan dat de cellen Mensenhandel bij de Federale Gerechtelijke Politie verdwenen en dat referentiemagistraten bij de ruimere cellen 'Groot Banditisme' werden gevoegd. Daardoor ging heel wat expertise verloren.

In 2020 werd een bijzonder Commissie Mensenhandel in de Kamer opgericht. Er kwamen 63 experts aan het woord.

Wie het boek Slavenarbeid in Antwerpen leest, kan niet ontkomen aan de indruk dat er een kluwen aan juridische procedures is opgesteld. Een hele bureaucratie is ermee gemoeid (de auteur geeft een overzicht van de Interdepartementale Coördinatie cel waarin maar liefst 31 vertegenwoordigers zitting hebben). Het is de beste manier om de uitbuiters en slavendrijvers ongemoeid te laten, of er te laten vanaf komen met een boete.

Wie geld op tafel kan leggen, komt weg met sociale en fiscale fraude. Een transportbedrijf werd door de vakbond voor de rechters gedaagd in een dossier van sociale dumping en slavernij. Maar dat proces sleept als zes jaar aan en loopt vast in een kluwen van juridische procedures. De multinationals kunnen duur betaalde advocaten inschakelen. Vervolging wordt afgekocht en de organisatoren van de slavernij doen ondertussen rustig verder onder een andere dekmantel.

Vrijheid voor multinationals is moderne slavernij

Het wordt hoog tijd dat we optreden tegen (voornamelijk multinationale) bedrijven die aan de basis liggen van maffiose netwerken van onderaannemers en ronselaars. Wie opdrachten uitbesteedt, moet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. Samenwerking met ronselaars en schimmige rekruteringsbureaus moet bestraft worden. Hun verdienmodel is de criminaliteit en uitbuiting. En daartegen moet de staat optreden.

Zolang er een kannibalistische, roofzuchtige, heersende klasse bestaat, zal er slavernij zijn en uitbuiting van het volk. Meer en meer blijkt dat het van kwaad naar erger wordt in de geglobaliseerde wereld. Tot slaaf gemaakten en uitgebuite mensen op het wereldschaakbord, worden verplaatst als pionnetjes in erbarmelijke omstandigheden, zo leert het boek Slavernij aan de Schelde.

Gelukkig komen steeds meer moderne slaven daartegen in verzet, gesteund door vakbonden, journalisten, sociale bewegingen en sommige politici, zo leert Borealis in Antwerpen. Ook in andere delen van de wereld. Onderzoeksjournalisten zoals Chris De

Stoop, dertig jaar geleden, en nu de jonge David Van Turnhout, zorgen ervoor dat het vuile werk van multinationals, ronselaars, mensenhandelaars en huisjesmelkers in het volle daglicht komt.

Waarom houden de rijkste Belgen zich zo stil? Misschien precies omdat zij níét bang zijn van de meerwaardebelasting

De Morgen 24 augustus 2024

Ides Nicaise is hoogleraar aan de KU Leuven. Hij vraagt zich af waarom de rijkste Belgen zich zo stil houden. Misschien precies omdat zij níét bang zijn van de meerwaardebelasting, stelt hij.

Terwijl de liberale partijvoorzitter Georges-Louis Bouchez (MR) het formatieberaad gijzelde omwille van de meerwaardebelasting, las ik in de digitale nieuwsbrief De rijkste Belgen over de 47ste Belgische miljardairsfamilie.

Begin dit jaar stond de teller nog op 41. Het gaat de rijksten onder ons dus voor de wind. Dat geldt niet alleen voor de miljardairs, maar ook voor de multimiljonairs. Thomas Piketty leerde ons dat vermogens sneller stijgen naarmate ze groter zijn en ook sneller dan het gemiddeld inkomen. De eigenaars van die vermogens worden zo niet alleen materieel rijker, maar ook machtiger en invloedrijker.

Zou Bouchez in zijn vriendenkring zulke mensen hebben die bang zijn voor die meerwaardebelasting? Aan de andere kant van de inkomensladder wachten tienduizenden leefloners, werklozen en langdurig zieken bang af wat hen boven het hoofd hangt aan besparingen in de sociale bescherming. Het is belangrijk dat beleidsmakers als goede democraten het evenwicht bewaken tussen machtige en machteloze burgers.

Het verzet van 400 rijke Belgen tegen een vermogensbelasting eind mei (via een open brief in De Tijd, red.) was zeker niet representatief voor alle vermogende Belgen – laat staan, de meest vermogende. Tijdens de top van Davos in januari betoogde het platform 'Proud to Pay More' (een platform van miljonairsverenigingen uit de hele wereld) voor méér belastingen op grote vermogens – onder hen de Belg Jan Colruyt. We mogen dus veronderstellen dat er onder de rijkste Belgen ook mensen met burgerzin zijn die best bereid zijn om een extra bijdrage te leveren aan de sanering van het overheidsbudget. Waarom houden die zich zo stil? Misschien precies omdat zij níét bang zijn van de meerwaardebelasting. Die blijft tenslotte een soort inkomstenbelasting eerder dan vermogensbelasting, en minder progressief dan de belasting op arbeid. Je kan haar dus zeker geen linkse maatregel noemen - ze is een zaak van elementair fatsoen.

Laten we eerlijk zijn: we leven in een tijdperk met opeenvolgende crisissen (covid, overstromingen, energiecrisis, oorlog in Oekraïne) en grote uitdagingen voor de nabije

toekomst (klimaattransitie, wooncrisis, natuurherstel, onderwijs, defensie). In zo'n context is er niet minder, maar meer overheid nodig (naast selectieve besparingen). En aangezien arbeid al te zwaar belast is, wordt het aanboren van andere bronnen noodzakelijk.

In de toekomst zal onvermijdelijk het taboe vallen rond een echte vermogensbelasting op grote vermogens (100 miljoen en meer). Vooraanstaande ethici (zoals Ingrid Robeyns met haar boek *Limitarisme*) en economen (zoals Paul De Grauwe, en op wereldschaal het World Inequality Lab) bepleiten zo'n belasting met bijkomende argumenten. Concentratie van vermogens leidt tot machtsconcentratie op de markten: bijvoorbeeld in de vastgoedsector, met onredelijk hoge huurprijzen als gevolg. De groeiende kloof tussen superrijken en de rest van de bevolking is een gevaar voor de democratie (zie de – naar Europese normen corrupte – relatie tussen Donald Trump en Elon Musk). En Oxfam wijst erop dat de CO2-uitstoot van de rijkste 1 procent even hoog is als die van de 5 miljard minst begoede mensen samen.

Een vermogensbelasting is geen Robin Hood-aanval op de rijken: het is een logische en rechtvaardige inkomstenbron voor groeiende collectieve behoeften, en een ethische correctie op de risico's van grote ongelijkheid.

'Er was één mens zonder zonde. Voor al de rest is het ploeteren'

Christof Bouweraerts

3 NOVEMBER 2023

Een interview met auteur en en columnist Christophe Vekeman (50)

Hij steekt in zijn columns zijn geloof niet onder stoelen of banken. Verschenen op de website van Kerknet.

Wanneer we ons voorbereiden op het interview, pakken we er Christophe Vekemans op dat moment meest recente column in De Standaard maar even bij, die van 14 oktober 2023. Dat schrijfsel alleen levert ons al vlotjes een reeks vragen voor twee interviews op. En dan zwijgen we nog over het feit dat Vekeman de laatste tijd in zijn columns geregeld zijn nek uitstak in het debat dat door het programma Godvergeten over kindermisbruik in de Kerk werd ontketend, en dat hij een boek klaar heeft over zijn geloof, het in april te verschijnen ***Tot God***.

In een recente column in De Standaard schrijft hij: 'Mocht het ook maar een beetje binnen ons bereik liggen om af en toe echt goed te zijn, oprecht, belangeloos en zuiver, we zouden niet opkijken naar rotsterren en rijkaards, naar potentaten en narcistische politici, naar de grootste muil, de kwaadste tong, degene die zichzelf het welluidendst op de borst weet te kloppen, maar naar heiligen.'

Wat is dat dan, een heilige?

Een heilige is niet alleen iemand die z'n best doet of ernaast streeft om de beste te zijn, maar allereerst iemand die buitengewoon goed van inborst is. Daarmee bedoel ik: iemand die in staat is om zichzelf opzij te zetten ten faveure van de medemens. Zelf beschouw ik me allermintst als een heilige. Ik voel me veeleer een misantroop, een mensenhater, die het slechte in de mens ziet. Toch ervaar ik de naastenliefde als een opdracht die ik probeer ter harte te nemen, ook al zit dat niet meteen in mijn karakter ingebakken. Hoe meer ik dat probeer, hoe meer ik merk dat me dat in het dagelijkse leven redelijk goed lukt.

Ik schiet al met al met veel mensen op, en voel dat het me goed doet wanneer ik iemand belangeloos kan helpen.

Het gevaar van de misantropie, waarnaar ik dus neig, bestaat erin dat je ermee begint te koketteren en dat het je dus doet vervreemden van jezelf. Wat me treft in het christelijke wereldbeeld, is dat weliswaar de naastenliefde daarin sterk wordt benadrukt, maar dan vanuit de vaststelling dat de mens zondig is, uit het paradijs verdreven, van God verwijderd. Daarmee begint het. Zoals de pastoor in Boerenpsalm van Felix Timmermans zegt: 'Al die ellende, dat heeft Adam ons gelapt.' Daar kunnen we niet omheen: de wereld is meer hel dan hemel op aarde voor de meeste mensen, en dat is een gevolg van het gegeven dat de mens in wezen niet deugt. Dat sluit aan bij m'n misantropie.

Sommigen zullen natuurlijk het kwade dat de mens doet toeschrijven aan 'het systeem', of 'de samenleving' enzovoort, maar dat zijn uiteindelijk allemaal menselijke constructies. Vaak wordt ook de godsdienst aangewezen als grote schuldige. Welnu, als ik zeg dat de mens slecht is, dan kan ik dat kaderen in een christelijk wereldbeeld. Een atheïst, daarentegen, moet tegelijk aanvaarden dat de mens slecht én dom is, want volgens hem is God slechts een bedenksel van de mens.

Dus als geloof in God de oorzaak is van allerlei problemen in onze wereld, dan kan een atheïst dat niet aan God wijten, maar enkel aan de mens zelf.

Dan is, met andere woorden, de mens blijkbaar zo dom geweest zich een opperwezen bij elkaar te fantaseren dat hem eeuwenlang geperverteerd en het leven zuurgemaakt heeft. Voor een atheïst zijn mensen niet zomaar slecht, maar ronduit idioot op de koop toe. Dan valt het met die misantropie van mij nogal mee.

In zijn gedicht Zr. Immaculata plaatst Gerard Reve een non die in alle stilte jarenlang zieken wast tegenover de luide roeptoeters op de tv. Is die zuster het beeld van de heilige dat u voor ogen hebt? En is een columnist ook niet zelf een beetje zo'n aandachtszoeker?

Ik ben een grote fan van Reve en moest tijdens het schrijven van die column inderdaad denken aan dat gedicht. Ik twijfelde zelfs even eruit te citeren, maar vond dat uiteindelijk wat gemakzuchtig.

Wat columnisten betreft... Ik stel vast dat er een boel zijn die allereerst voor eigen parochie preken: ze strooien met waarheden waarvan hun achterban allang overtuigd is. Zelf probeer ik als columnist net aan te geven dat ik het eigenlijk ook allemaal niet

weet en doe ik dikwijls pogingen de lezer te laten delen in een tastend en toetsend zoekproces naar antwoorden op allerlei levensvragen of maatschappelijke kwesties. Dat zoekproces kan soms leiden tot confronterende standpunten, zowel voor de lezer als voor mezelf, maar ik geloof dat dat net de taak is van een schrijver: niet herbevestigen wat we al lang menen te weten, maar dingen in vraag stellen. Dat uit zich in mijn schrijfstijl, maar bijvoorbeeld ook in het feit dat de woorden 'maar' en 'toch' vaak voorkomen in m'n teksten.

Ik wil in verwarring worden gebracht, en in verwarring brengen. Zoals wanneer ik de Bijbel lees: dat is pas een bevrugende ervaring. Mede daarom is het zo'n fantastisch boek.

Nu goed, Reve zelf was geen zuster Immaculata die voeten van bejaarden waste, en ik ben dat ook niet. Ik leid een prettig leven, ondanks alles, en ik heb ook een ego en zoek geregeld de belangstelling op. Tegelijk vlei ik mezelf met de gedachte dat ik af en toe mensen genoeg doe door de manier waarop ik literatuur bedrijf. Zo kreeg ik heel wat dankbare reacties voor m'n columns waarin ik het opneem voor het geloof. Dat raakt dus wel een snaar bij sommigen. Elkeen heeft zijn charisma, zijn talenten om het goede te dienen. En als ik iets kan, zal het wel schrijven zijn.

'Dan bleef ik liever ongelukkig, de fluitende pechvogel annex melancholieke tafelspringer die ik inderdaad nog altijd ben, als je het mij vraagt.' (Uit een column van Vekeman in De Standaard van 14/10/2023)

Dat deed me denken aan een pleidooi van Rik Torfs om de rafelige randen en de ruwe kantjes van ons bestaan te koesteren, want dat we niet tegelijk authentiek en helemaal netjes, politiek correct kunnen zijn... Akkoord?

We leven in een samenleving die almaar meer opschuift naar een properheid die meer doet denken aan de steriliteit van een ziekenhuis dan aan het echte leven, waarbij mensen geacht worden eruit te zien als etalagepoppen en ons lichaam verondersteld wordt tot in het oneindige maakbaar te zijn. Een soort robotisering van de mens, alsof we allemaal uit dezelfde mal komen.

Afwijkende meningen worden meteen afgewezen als prietpraat.

Daarvan heb ik een grote afkeer en het boezemt me ook angst in. Zeker met alle ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie vrees ik dat we tenderen naar een wereld waarin uniformiteit regeert. En dan zou het toch wel eens kunnen gebeuren dat het systeem of de samenleving zich op een of andere manier boven de mensen verheft. De mens streeft ernaar zich te vergoddelijken, maar die technologie zou wel eens kunnen maken dat de mens uiteindelijk onderworpen wordt aan zijn eigen schepsel of schepping.

En wat die melancholie aangaat... Wanneer die binnen bepaalde grenzen blijft, dan kan je daarin een zekere schoonheid ontdekken, misschien zelfs iets wat een duistere, maar tezelfdertijd fraaie glans verleent aan het bestaan. We moeten dat gevoel dus niet wegduwen of meteen denken dat we pillen en therapie nodig hebben: het hoort gewoon bij het leven.

Een mens is meer dan een machine die bij het minste dissonante geluid moet worden opgelapt.

Ik weersta aan die ontwikkeling in onze cultuur waarbij elk probleem meteen koste wat het kost opgelost moet worden. Dus ja, die rafelige randen horen erbij.

Heeft u dat als schrijver nodig? Is gewoon gelukkig zijn te saai, en daarom geen bron voor creativiteit?

Wij mensen kunnen ons het leven in het paradijs eigenlijk niet voorstellen zonder daarbij onmiddellijk te vrezen voor een geweldige verveling. Als er geen problemen zouden zijn, zouden we ze uitvinden om ze te kunnen oplossen, of om in elk geval toch maar het verlangen en het plezier van de bijbehorende bevrediging in stand te kunnen houden. Het is ook daarnaar dat een nummer van AC/DC verwijst: 'Hell Ain't A Bad Place To Be' (de hel is zo slecht nog niet). Je kan dat tevens dikwijls afleiden uit het leven van mensen die omzeggens alles bereikt hebben. Ik denk aan een van mijn idolen, Elvis Presley — ook een overtuigde christen, trouwens — die ten onder ging aan zijn succes. Al zijn er ook mensen die alles hebben en vrolijk leven volgens het pluk de dag-principe, maar dat lijken me dan erg zelfgenoegzame types te zijn. Daarvoor heb ik weinig sympathie.

Is dat niet een beetje pervers, dat we als mens problemen nodig hebben om een zinvol leven te kunnen leiden? De eenden in mijn tuin lijken daarvan geen last te hebben: die eten, drinken en liggen het grootste deel van de dag.

Je kan als mens inderdaad jaloers zijn op de eeuwige vredigheid waarin zo'n dier lijkt te kunnen leven. In de countrymuziek is er het beeld van de gelukzalige zon, die niks anders moet doen dan daar te hangen en te schijnen. Nu goed, een dier of de zon hebben ook de rede niet, zoals wij mensen, en leven niet in de wereld van de taal, waarin we zoeken naar betekenis.

Ik kan me in elk geval niets voorstellen bij het leven in de hemel.

Aan kinderen zei men vroeger dat we daar rijstpap met gouden lepeltjes zullen eten en in de islam is er het beeld van de 72 maagden die een man krijgt in het paradijs. Nu, als ik van iets zeker ben, dan is het dat het dat niet is. Wat dan wel? Geen idee.

En wie kan dat wel weten? Zelfs de Bijbel heeft er amper iets over te zeggen. Welnu, om gelijkaardige redenen kan ik me er niets bij voorstellen hoe het is om een eend in de tuin te zijn. Daarom kan ik er ook niet jaloers op zijn.

Bovendien moeten we ons afvragen wat ons daarin dan zo aanspreekt. Is dat het vermogen van zo'n dier om zich niks aan te trekken van wat er in de wereld gebeurt? Schrijver Willem Frederik Hermans zei daarom: 'Het is mijn grote frustratie dat ik niet als machine ter wereld ben gekomen.'

Het ideaal van de heilige roeping vs. misbruik door priesters en religieuzen dan... Kan streven naar heiligheid en zuiverheid ook niet net helemaal verkeerd uitpakken?

Het christendom leert ons: er is één mens geweest zonder zonde, Jezus. Voor al de rest is het ploeteren, tevergeefs idealen nastreven, proberen tegen beter weten in... En zodra

je als mens van jezelf begint te beweren hoe goed en heilig je wel niet bent, loopt het al fout. De eersten zullen de laatsten zijn... Dat is geen alibi om er dan maar je voeten aan te vegen, maar het doet ons beseffen dat hoe goed je ook je best doet, wij altijd zullen mislukken als het enkel van onszelf afhangt.

Bovendien: wie zelf beter worden wil, die moet beginnen bij een diagnose van z'n fouten. Dat zeg ik ook altijd aan beginnende schrijvers: 'Schrijf en lees dan je eigen tekst met de bril op van je ergste vijand.' Hoed je dus voor zelfingenomenheid, die maakt dat het voor veel succesvolle mensen al zo moeilijk is om gewoon nog maar vriendelijk te zijn, en niet neerbuigend.

Daarom spreekt het begrip genade me zo aan. We zijn allemaal tegelijk geslaagd en slachtoffer, geslaagde slachtoffers.

Zo vaak zijn we een blinde vlek voor onszelf en hebben we onszelf niet in de hand.

En vaak hoor ik van mensen die iets bereiken, bijvoorbeeld in de kunst of in de literatuur, dat ze vrezende op een bepaald moment door de mand te vallen en als het ware te worden ontmaskerd als de eeuwige amateur die ze zien wanneer ze naar zichzelf kijken. Nu goed, de positieve kant daaraan is dat je als schrijver of kunstenaar soms verbaasd kunt staan om wat je gemaakt hebt. Om het met Reve te zeggen: het lijkt wel alsof iets mijn hand heeft vastgehouden tijdens het schrijven... Je kan niet tegelijkertijd gefocust zijn op het werk dat voor je ligt én je bewust zijn van je geweldige zelf. Creëren is altijd jezelf vergeten, en dat maakt het ten dele ook zo aangenaam.

U nam het in andere recente columns op voor de Kerk, voor priesters... Is de verontwaardiging over het misbruik te eenzijdig, vindt u? Heeft de Kerk dat ook niet een beetje aan zichzelf te danken?

Laat ik eerst zeggen dat ik een diepe afschuw voel voor mensen die zich seksueel vergrijpen aan kinderen. Met C.S. Lewis, nog één van m'n grote idolen, sluit ik de doodstraf als stok achter de deur in bepaalde gevallen niet uit, en dan denk ik onder meer aan kindermisbruik.

Dus kan ik uiteraard begrijpen dat mensen aanstoot hebben genomen aan het bevoogdende toontje van de kerk van weleer en nu des te meer verontwaardigd zijn over de misbruikschandalen. Zoals 9/11 een godsgeschenk was voor extreemrechts, zo was Godvergeten dat voor mensen die al lang zitten te wachten op de teloorgang van de kerk. Wat me daarbij stoorde, was de uitbundigheid, bijna uitgelatenheid waarmee dat gebeurde.

Denk aan de ontdopingsactie van café 't Hemelrijk in Sint-Niklaas: triomf en vrolijkheid troef!

Terwijl dat allemaal haaks staat op medelijden met slachtoffers: ik heb onder de luide roepers weinig mensen zien mee-lijden.

Dat was niet de gepaste manier van reageren. Er werd ook eenzijdig scherp gesteld op de kerk als een instituut, terwijl de kerk toch allereerst een gemeenschap van gelovigen is. Je kan je als gelovige niet zomaar lostrekken uit die gemeenschap.

Bovendien gaat het voor mij uiteindelijk niet over de kerk, en over de machtsstructuren, zelfs niet over de rituelen of weet ik veel wat.

Voor mij is en blijft de allereerste vraag: bestaat God? En ook: sluit het christelijke godsbeeld aan bij wat die God dan is?

Als die vraag nog gesteld wordt vandaag, wordt ze doorgaans op hoongelach onthaald. Dat stoort me. Het gaat helemaal voorbij aan het feit dat wereldwijd de absolute meerderheid van de mensen religieus is, en het getuigt van een eurocentrisme dat grenst aan het racisme: wij westerlingen zijn zogezegd beschaafd en ontwikkeld, precies omdat we geen religieus geloof meer koesteren.

Filosofen als Maarten Boudry zullen zeggen dat religie altijd neigt naar onverdraagzaamheid en dat hedendaagse vormen van religie getemd zijn onder invloed van het moderne denken.

Dergelijke denkers beroepen zich op de Verlichting en verkondigen een vooruitgangsgeloof dat ik stuitend vind. Wanneer je kijkt naar de gruwelen die er sinds het verlichtingsdenken al geweest zijn, hoe kun je dan nog geloven dat wij er als mensheid op vooruitgaan? Ja, als we naar de tandarts gaan doet het minder pijn dan vroeger en we leven langer, maar ten gronde geloof ik niet dat de mensheid erop vooruitgaat. Als je een wetenschapper en een redelijk mens bent, ben je een pessimist: wetenschappelijke inzichten maken duidelijk dat er geweldige catastrofes op ons afkomen. Toch slagen optimisten als Boudry erin om zich als heel redelijk en wetenschappelijk te presenteren.

Amper zeventig jaar na Auschwitz spreken over vooruitgang, getuigt van een hoogmoed en een wereldvreemdheid die ik me zelfs niet kan voorstellen.

Ook technologische vooruitgang leidt altijd weer tot allerlei nieuwe problemen, zoals de klimaatcrisis. Medische vooruitgang brengt overbevolking mee, met risico op meer oorlogen, vluchtelingen enzovoort. Van morele vooruitgang is uiteraard al helemaal geen sprake, dat mag duidelijk zijn.

‘Geluk is die bedenkelijke toestand waarin een mens alsnog geplaagd wordt door de vreselijkste luxeproblemen en het bijbehorende, blijkbaar niet te vermijden zelfmedelijden, iets waar ik achter kwam toen ik omstreeks mijn elfde Doe Maar-zanger Henny — ‘Elsje, Treesje, Truus, Babette’ — Vrienden dringend om ‘1 nacht alleen’ hoorde smeken.’ (Uit een column van Vekeman in De Standaard van 14/10/2023)

Diepe inzichten op jonge leeftijd. Evolveerde uw geloof ook al zo vroeg mee?

Ik kom, althans langs vaders zijde, uit een katholieke familie waarvan nogal wat leden als koster en organisten actief waren in de parochie. Nu, kwezels waren het ook weer niet, hoor: op familiefeesten ging het wel over Bach, maar niet over God. Ik zag er ergens de charme wel van in, maar een heuse kerkganger was ik niet, en al zeker geen misdienaarstype ofzo.

Pas als student in Gent kreeg het geloof iets aantrekkelijks.

Op een moment fietste ik voorbij een kerk waar ik op een affiche een Bijbelvers zag: ‘Elke dag z’n eigen leed.’ Dat trof me als waar, zeker omdat ik net op dat moment een leuke band kreeg. Bovendien bleken enkele van m’n favoriete schrijvers katholiek: Gerard Reve, Graham Greene, Joris-Karl Huysmans. Die laatste, op wie ik nog steeds erg dol ben,

bekeerde zich naar het einde van zijn leven toe. In het voorwoord bij een herdruk van zijn *À rebours* (Tegen de keer) uit 1884 citeert hij Jules-Amédée Barbey d'Aureville, zelf ook katholiek, die had gezegd: 'Als je zo'n (misanthroop) boek hebt geschreven, dan resten je twee mogelijkheden, de loop van het pistool of de voeten van het kruis.' En dan is er nog Oscar Wilde, die zich ook op het einde van z'n leven bekeerde. Al die auteurs belichtten een kant van het katholieke geloof die niet veel meer te maken had met het dorpskatholicisme uit m'n kindertijd.

Het geloof kreeg daardoor op een of andere manier iets tegendraads.

Die sluimerende sympathie liet ik toch maar enkele jaren geleden openbloeien tot echt geloof. Wat me daarbij in hoge mate over de streep trok, was een gedachte van C.S. Lewis: dat hij niet zou kunnen geloven in een God die zich niet ook via de rede laat benaderen. Dan denk ik concreet aan het werk van Lewis zelf, maar ook van mensen als de wiskundige John C. Lennox, theoloog en wetenschapper Alistair McGrath, de theoloog en filosoof Peter John Kreeft en de topgeneticus Francis Collins die onverbloemd voor zijn geloof uitkomt. Die mensen hielpen me voorgoed af van het beeld van religie dat al te vaak door de media wordt opgedrongen, als was geloof iets voor achterlijke of domme mensen, en als was het voor wie een beetje doorgestudeerd heeft meteen klaar dat het allemaal onzin is.

Wanneer ik journalist Joël De Ceulaer of filosofen als Maarten Boudry en Dirk Verhofstadt over religie of over God bezig hoor, dan krijg ik de indruk dat het al een poos geleden is dat ze nog in ernst en met inzet van geesteskrachten en openheid hebben nagedacht over religie, en dat ze niet meer mee zijn met wat vooraanstaande gelovige intellectuelen daarover gezegd en geschreven hebben.

Ik ontwaar in hun beweringen een zekere intellectuele luiheid: ze gaan bij voorbaat uit van hun gelijk. En ze mogen zichzelf dan erg slim wanen, ik denk toch dat mensen als Lennox en Collins nog een pak intelligenter zijn.

Bovendien lijken ze niet te beseffen dat hun atheïsme de positie is van een absolute minderheid in de wereld, dat lijkt hun zelfzekerheid niet te bevragen.

Okay, maar iemand zou kunnen verwijzen naar Sokrates, die door de samenleving werd verworpen. Hangt waarheid van aantallen aanhangers af? Jezus hing op het einde ook in z'n eentje aan het kruis.

Akkoord, maar het gekke is dat ze gewoon niet lijken te beseffen dat ze tot die minderheidsgroep behoren. Het is alsof ze zeggen: 'Iedereen weet toch allang dat geloof onzin is.' En dat is op zijn minst een kwalijke en leugenachtige suggestie.

Nu goed, ik moet daaraan toevoegen dat ik zelf ook wel besef dat de rede alleen niet volstaat om tot geloof te komen: je hebt altijd een geloofssprong nodig. Op een gegeven moment moet je de redeneringen en de argumenten loslaten, en springen. Het blijft geloof. En dat kun je niet afdwingen. Geloof is dus ook genade, maar niet in de zin dat je als gelovige meer waard bent dan een ander. Om er nog eens C.S. Lewis bij te halen: iedereen heeft die gave, maar je moet ze wel aanvaarden en erop ingaan.

Jebron Info

Wens je Jebron-Info niet meer te ontvangen, geef dan een seintje via mail.

Jebron vzw ; Open Huis voor Vorming en Pastoraat

Nieuw Mailadres : jebron@jebron.be

Nieuwe Website www.jebron.be

Nieuw Postadres: Hogeweg 50, 9320 Erembodegem

Raad van Bestuur: Inge De Bruyn, Anne De Cremer, Paul De Witte, Luc D'Hooghe, Annie Maes, Kristien Renneboog, Erik Van Assche

Liturgieverantwoordelijke Paul De Witte